

ПО-ЛЕНІНСЬКОМУ ЖИТИ, ПРАЦЮВАТИ, ВЧИТИСЯ

На XX з'їзді ВЛКСМ

Настроєність на практичній справі, прагнення брати активну участь у перебудові, прискоренні соціально-економічного розвитку країни переконливо демонструють посланці радянської молоді на XX з'їзді ВЛКСМ. Вимогливо і критично вони обговорюють нагальні проблеми молоді, діяльності комсомолу, покликаної стати справжнім і авторитетним ватажком юнацтва.

16 квітня з'їзд продовжив роботу в Москві.

Оплесками зустріли присутні товаришів Горбачова М. С., Алієва Г. А., Вороникова В. І., Громіко А. А., Зайкова Л. М., Лигачова Є. К., Рижкова М. І., Соломенцева М. С., Чебрикова В. М., Шеварднадзе Е. А., Шербицького В. В., Демичева П. Н., Долгих В. І., Єльцина Б. М., Соколова С. Л., Соловйова Ю. П., Талізіна М. В., Яковлева О. М., Бірюкова О. П., Добришина А. Ф., Лук'янова А. І., Медведєва В. А., Писконова В. П., Ратушовського Г. П., Капітонова І. В.

Було продовжено обговорення звітних доповідей ЦК ВЛКСМ і Центральної ревізійної комісії ВЛКСМ.

Ролі первинних комсомольських організацій в умовах перебудови присвятив свій виступ старший оператор Новолипецького металургійного комбінату Ю. В. Андрієвський. Молоді металурги, сказав він, готові взяти найактивнішу участь у прискоренні науково-технічного прогресу виробництва, в розв'язанні нагальних питань соціального розвитку колективу. Діалогічність повинна стати ланкою роботи кожної первинної комсомольської ор-

ганізації. Але для цього необхідно звільнитися від укоріненішої звички багато говорити і мало робити.

Наш з'їзд повинен стати квітневим не тільки за часом його проведення, а й за характером, глибиною своїх рішень, сказав перший секретар ЦК ЛКСМУ України В. Цибук. Практична діяльність ЦК ВЛКСМ, його новий погляд, висловлений у звітній доповіді, дають змогу схвалити роботу Центрального Комітету комсомолу.

І все ж видно, підкреслює промовець, що темні перебудови ще вкрай повільні. Потрібен відкритий, крутий поворот до живої справи.

Про прагнення юнаків і дівчат брати ще активнішу участь у перебудові, про непрості проблеми сільської молоді розповіла майстер машинного доїння радгоспу «Майський» Вологодської області М. Астафурова. Надолі від однієї корови в середньому становить 5000 кілограмів молока на рік. Здавалося б, можна тільки радіти, однак комсомольці не хочуть задовольнитися досягнутим.

З тривогою і стурбованістю говорила делегат про кадри на селі. У тваринницьких важкі умови праці, навіть у перелюх господарств. Тут, підкреслила комсомолка, очевидні недоліки спеціалістів Міністерства машинобудування для тваринництва і кормовиробництва.

Засоби масової інформації, на думку делегата, привітають мало уваги сільській молоді.

На ранковому засіданні виступив Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов.

Виступ був вислуханий з великою увагою і не раз супроводжувався тривалими оплесками.

Перший секретар Ленінградського обкому ВЛКСМ С. Романов підняв, що комсомольська робота довгий час не черпала сили у молодіжному середовищі, а протікала в тиші кабінетів. Згубив звичку давати вказівки всім без розбору породила пасивність, відучила комсомольців і актив самостійно думати, приймати рішення, брати відповідальність на себе.

Вирватися з цього дубного кола можна лише розвитком демократії, ініціативи знизу, підкреслює делегат і показав це на прикладі Ленінградської територіально-галузевої програми «Інтенсифікація-90», роботи нового тресту «МЖКБуд».

Ролі молодих учених і спеціалістів у науково-технічному прогресі присвятив виступ керівник тимчасового творчого молодіжного колективу Інституту гірничої справи імені О. О. Скопинського (м. Люберці Московської області) С. Солод.

Делегат розглянув роль і можливості тимчасових творчих молодіжних колективів, у складі яких немало комсомольців. На прикладі свого інституту промовець зробив висновок: прав у цих колективах немає нічого, однак на ділі виявляється, що використовувати ці права поки що неможливо. То адміністрація не розуміє значення таких об'єднань, то перевірки заважають. А що тут перевіряти? Молоді треба більше довіряти, але й більше з цієї питати, в тому числі і назуші

[Продовження на 5-й стор.]

МОЛОДЬ — ТВОРЧА СИЛА РЕВОЛЮЦІЙНОГО ООНОВЛЕННЯ

Виступ М. С. Горбачова на XX з'їзді ВЛКСМ

Дорогі товариші комсомольці! Другий день працює XX з'їзд Ленінського комсомолу — організації, з якою пов'язана бойова і трудова юність майже кожної радянської людини, організації, яка дала всім нам півтону в нове, соціалістичне життя.

Мабуть, у мене ніколи ще не було такого величезного бажання взяти участь у дискусії, як сьогодні, на нинішньому з'їзді ВЛКСМ. Таке ж почуття, знаю, і у моїх товаришів по Центральному Комітету партії та уряду. Думаю, це зрозуміло. У залі присутні ті, хто представляє і сьогоднішній день, і день завтрашньої нашої Країни Рад. І все те, що тут говориться, має великий смисл не тільки для сучасного, а й для майбутнього. Тут зараз немає і не може бути байдужих, бо кожен відчуває — і цього не можна не відчувати — наше відроджене комсомольське завдання, бойовий дух, господарську турботу про сучасне і сприяє майбутньому. Ваш настрій передається й нам. Ми з вами також молодіємо у ці дні. [Оплески].

Комуністична партія, все наше суспільство вищою мірою зацікавлені в тому, щоб ваш з'їзд став по-справжньому етапним і відкрив нову сторінку в молодіжному русі країни. І доповідь, і дебати свідчать про розуміння комсомолом своєї відповідальності перед країною, перед народом, про гаряче бажання молоді ще активніше включитися в процес глибоких змін, оновлення всіх сторін життя нашого суспільства, в якому ми з вами живемо. Це добра настроєність, і тільки вона здатна дати смисл і натхнення в роботі і в житті. [Оплески].

Вимоглива атмосфера вашого з'їзду нас не може не радувати. Вона співзвучна нинішньому етапові розвитку країни, гостроті і значимості проблем, які наше суспільство розв'язує сьогодні. Ми впевнені, що ця атмосфера виражає прагнення всієї радянської молоді. Тут, на з'їзді, все говорить за те, що молоді відчуває себе невіддільною частиною революційних процесів, що відбуваються в нашій країні. А це знаменне явище. Мова йде про позицію комсомолу. Вітаю від імені ЦК КПРС заяву Віктора Мироненка про те, що комсомол виступає однозначно за перебудову. [Оплески].

Ми це, товариші, сприймаємо як позицію всієї молоді країни, бо ви її представники. [Оплески].

Скажу більше: для партії ваша позиція має величезне політичне значення. Комсомольський з'їзд проходить у винятково відповідальний час — час сміливих починань і напруженої роботи. За розмахом суспільних перетворень, він, безперечно, виходить за рамки звичайного ходу життя. І вам, дорогі друзі, доведеться брати участь у революційному оновленні соціалістичного суспільства. [Оплески].

У ваших руках — гігантський економічний потенціал великої держави, унікальні багатства і краса рідної землі, величезні наукові досягнення, гуманістичні цінності і традиції нашої культури та ідеології. Вам продовжувати справу Жовтня, берегти мир на планеті.

На плечі молоді лягає величезна відповідальність. Відповідальність за країну, за долю соціалізму, за мирне майбутнє всієї людської цивілізації. І наше партійне товариське побажання — не шкодувати сил заради високих цілей. Це ж найголовніше в житті людини. [Оплески].

Сьогоднішній час — прекрасна школа громадянськості, політичного та ідейного змужніння. Постарайтеся якнайглибше вникнути в суть розпочатих змін, сприйняти їх новаторський дух, краще зрозуміти, що вони означають для вашого покоління і для всього суспільства. Тільки таке розуміння — розуміння глибини, масштабності й новизни змін, зв'язаних з перебудовою, — стане справжнім, живим стимулом творчої праці, допоможе набутти ясності уявлення про власне місце, про свою роль на одному з найвідповідальніших етапів історії чашої соціалістичної держави.

Ми хочемо, щоб ви були активними, свідомими учасниками перебудови. [Оплески]. Я навіть ризикну сказати так: не беріть усе на віру. Зрозумійте все, зробіть на основі цього розуміння необхідні висновки для свого життя, для своєї діяльності. Адже саме така чітка, осмислена позиція потрібна для розв'язання завдань перебудови.

[Продовження на 2-й стор.]

ЗА ЧІТКИМ ПЛАНОМ

ПРАЦЮВАТИМУТЬ СЬОГОДНІ КОМСОМОЛЬЦІ ПЕТРІВСЬКОГО РАЙОНУ

Діяльно готувалися до сьогоднішнього свята праці комсомольці та молоді нашого району. Вони задалегідь визначили ділянки, на яких трудяться, обсяги робіт, підготували необхідний інвентар та будматеріали. Маю на увазі в першу чергу молоді райцентру та колгоспів імені XX з'їзду КПРС, імені Карла Маркса та імені 40-річчя Жовтня. Юнаки та дівчата Петрового, наприклад, вирішили навести лад в парку над Інгульцем: прибрати територію, розчистити дерева, посадити та пофарбувати лавочки, оглядові містки. Був у комсомольців ще один задум — завершити паровий ремонт в колгоспному пилбачі, приміщення якого передано під молодіжне кафе. Та, як

видно, наряд чи вдасться втілити його в життя. Справа в тому, що офіційний замовник — райспоживспілка — ставить до хорошого задуму молоді з недовірою, ось уже рік практично нічого не зробила для того, аби з'явився в райцентрі довгожданий заклад.

Чималий обсяг робіт намітили на сьогоднішній день комсомольці, що трудяться в сільськогосподарському виробництві. Частина з них закриває ме полегу і сіятиме зерно, на зекономленому пальному проведуть рейс молоді ноші ремонтно-транспортного підприємства та КМК автогаража колгоспу імені XX партз'їзду (керівник А. Шаповал, групкомсорг В. Скрипник). Цікавий задум у молодих хліборобів кол-

госпів імені XX з'їзду КПРС, імені Карла Маркса та імені 40-річчя Жовтня під час суботника вони вирішили відремонтувати вже діючі і спорудити кілька нових таборів для літнього утримання худоби. Ініціатива комсомольців знайшла підтримку в керівників господарств, адже в умовах затяжної весни, коли кормів залишилося обмаль, дуже важливо бути готовими до випасу худоби.

Чітко спланувавши свою роботу і ліколярі району, молоді підприємств та організацій, зайняті у невиробничій сфері. Усього намічено перерахувати у фонд дванадцять п'ятирічків близько 1500 карбованців.

С. КОНСЕВИЧ,
райком Петрівського району комсомолу.

Сьогодні — Все-
союзний кому-
ністичний субот-
ник, присвячений
117-ій річниці з
дня народження
В. І. Леніна.
Усі — на субот-
ник!

Заради спорту

Благоустрій сіл і міст — вірна прикмета весни. А ще точніше — Ленінсько-го комуністичного суботника. У комсомольців Олександрівського району

На майбутній урожай

Понад 2000 комсомольців Новгородківського району беруть участь у Ленінському комуністичному суботнику. Близько 800 молодих виробників працюють на своїх робочих місцях. Особливо гаряча година у хліборобів, колгоспників. Через пізно холодну весну напружуються польові роботи і тому великі надії покладають на день «чер-

воної суботи» — вона працює на майбутній урожай. Шкільні комсомольські організації збирають металолом і макулатуру. Решта комсомольців району працює на благоустрій території, районного стадіону споруджує у колгоспі імені Леніна табір для літнього утримання худоби.

В. МАЗУР,
Новгородківський район.

нішнього року цей благоустрій можна було б умовно визначити так — «Спорт і здоров'я». 250 комсомольців разом з районним комітетом ДТСААФ споруджують мототрек а ще частина — генічний корт на районному стадіоні. Молоді центральної районної лікарні закладає сквер біля новозбудованих примі-

щень медичного закладу. Як завжди, школярі трудяться на збиранні металолому, благоустрої території.

Основа ж частини молоді і комсомольців працює у день «червоної суботи» на своїх робочих місцях.

О. ШИШКА,
Олександрівський район.

МОЛОДЬ — ТВОРЧА СИЛА РЕВОЛЮЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ

[Продовження. Початок на 1-й стор.]

Кожне покоління радянських людей вирішувало головне завдання свого життя. І перш ніж говорити про завдання, яке випадає на вашу долю, я б повернувся до слів Володимира Ілліча, який говорив: «Майбутнє нашої молоді мене глибоко хвилює. Вона — частина революції». Це було правильно тоді, коли було сказано Іллічем, це не менш важливо, значимо і вірно сьогодні. Бо революція продовжується. [Оплески].

Оцінюючи нашу історію за найбільшим рахунком, ми бачимо всі перемоги й досягнення, помилки, прикроці і розчарування. І за цим рахунком ми можемо з гордістю сказати: ставши на шлях Жовтня, молодь виправдала надії революційних борців, виконала свою місію. [Оплески].

Для одного покоління це були революція, громадянська війна і перші п'ятиріччя, для других — Велика Вітчизняна війна, юність третіх випала на героїчні роки післявоєнної відбудови. Ви і ваші ровесники приймаєте сьогодні естафету від тих, хто піднімав цілину, відкрити кладові нафти Тюмені, прокласти БАМ, споруджували електростанції у Сибіру, підкорювали висоти науково-технічного прогресу. З самовідданих трудових буднів і виростають великі справи, які роблять наш народ і країну великими. [Оплески].

Молодість Країни Рад завжди була гідна свого народу, своєї Батьківщини, яка виростила і виховала її. Так було, і ми, комуністи, впевнені: так буде і надалі. [Оплески].

Дозвольте з трибуни з'їзду від імені партії і комсомолу висловити глибоку повагу і сердечну вдячність вашим славним попередникам — тим, хто здійснив найвеличнішу в житті людства революцію, побудував і захистив соціалізм, зміцнив могутність Союзу Радянських Соціалістичних Республік. [Оплески].

Із справи — неоціненне надбання історії. Вони назавжди в пам'яті народу. Це героїчні долі великої біографії країни!

I.

Товариші! Суть партійного курсу на оновлення і перебудову висловлена короткою формулою: більше соціалізму. Тут відповіди на головне питання — про життєздатність суспільства, в якому ми з вами живемо.

70 років Жовтня показали могутні життєві ресурси соціалістичного ладу. За соціалізмом — величезні соціальні перемоги, загально визнані економічні та культурні досягнення, надихаючі історичні перспективи. Ми по праву пишаємося цим, дорожимо великими цінностями суспільства, в якому живемо.

Є й інші питання: чи задоволені ми нинішнім станом справ? І тут ми зобов'язані з усією реалістичністю і прямою відповіді — ні, не задоволені. Перед нами стоїть завдання повною мірою розкрити і використати всі переваги і можливості соціалізму, його багатющий матеріальний і моральний арсенал, його могутній революційний заряд.

Коли ми говоримо: більше соціалізму, то підкреслюємо, що нам потрібен соціалізм, який постійно оновлюється, розвивається, був здатний в економічному, культурному і моральному відношеннях бути в авангарді людської цивілізації. [Оплески].

Більше соціалізму — значить більше динамізму і творчості, організованості і порядку, науковості і ініціативи в господарюванні, ефективності в управлінні.

Більше соціалізму — значить більше соціальної справедливості, піднесення авторитету партії — найбільш пріоритетної цінності соціалістичного суспільства. Більше соціалізму — значить більше демократизму, гласності, колективізму в нашому співжитті, більше культури, людяності у відносинах між людьми, більше гідності і самоповаги особи.

Більше соціалізму — значить більше спрямованості до високих патріотичних цілей, більше громадянської занепокоєності справами країни і турботи про мир.

Наш спільний обов'язок — обов'язок усіх поколінь радянських людей — привести Батьківщину в XXI вік могутньою процвітаючою державою. [Оплески].

Товариші! Ось уже два роки, як ми приступили до перебудови усіх сфер життя нашого суспільства. Природно, люди розмірковують про те, що відбувається, оцінюють зміни, які настали, і прийдешні зміни, порівнюють з тим, що

було, відзначають успіхи і невдачі перебудови. Багато хто запитує: що нам вдалося зробити, а що ні? Скажу про головне. За короткий строк ми пройшли немалу, за історичними мірками, відстань. Це був шлях правди, критичного переосмислення дійсності, важкий шлях вироблення нових ідей, концепції суспільного оновлення. І він дає свої результати.

Глибокий аналіз стану справ у країні, гостра критика негативних явищ, зростаюча демократизація життя стали початком морального очищення суспільства, розкріпачення свідомості людей, зростання їх соціальної активності.

Словом, минулий період був нелегким, але в кінцевому підсумку — плодотворним. Ми добилися на цьому етапі найістотнішого: ідеї оновлення, революційних змін оволоділи свідомістю мільйонів, завоювали на свій бік величезну більшість нашого народу. Все свідчить про те, що тон у нашому суспільному житті задають прихильники перебудови. І ми думаємо, що цей процес, ця тенденція посилюватимуться, наростатимуть. А це найголовніше, товариші! [Оплески].

Ми прийняли далекосяжні рішення щодо основних напрямів реалізації перебудови, нашої політичної лінії, виробленої XXVII з'їздом партії. Вони охоплюють усі сфери: економіку, культуру, соціальну сферу, життя партійних і громадських організацій трудових колективів.

Образно кажучи, у нас сьогодні є точний компас, намічено виірений азимут, в минулі два роки надали нам більше впевненості в правильності вибору нашого шляху — шляху прискорення і перебудови. Основне тепер — йти вперед, перенести центр ваги на практичну роботу по втіленню в життя прийнятих рішень. Я не хочу сказати: давайте-но кінчати дискусії. Нам ще буде потрібно немало дискусій для того, щоб прояснювати все нові й нові питання, які перед нами стоять, висуває перебудова. І все ж вирішальне тепер — за практичним ділом.

Ми не маємо права забувати уроки минулого. Я вже говорив про це, але повторю й тепер: у нас і раніше приймалося чимало хороших рішень, та вони не завжди приводили до серйозних змін, на які розраховувало суспільство. Не приводили насамперед тому, що не підкріплювалися ділом.

Центральний Комітет КПРС ще і ще раз закликає всіх до дії. Діяти, діяти і діяти — у цьому заповідь успіху перебудови на нинішньому етапі. Менше гучних слів, більше гучних за змістом практичних справ. [Оплески].

Ось чому, дорогі друзі, усіх нас, хто представляє на вашому з'їзді Центральний Комітет партії, Радянський уряд, дуже обрадувала ділова настроєність комсомольського з'їзду, ваше прагнення практичною участю, молодією енергією сприяти перебудові, утверджувати її дух і діла. І закономірно, що тут прозвучали ленинські слова: «Тільки в праці разом з робітниками і селянами можна стати справжніми комуністами». А це — головне завдання політичної організації, якою є ВЛКСМ. [Оплески].

І в доповіді, і у виступах делегатів не раз зверталися до цієї думки Ілліча. Коли ми говоримо, що настав час практичних справ, ми закликаємо до того, щоб комсомол всюди знаходив своє робоче місце, брав участь у розв'язанні всіх завдань перебудови, боровся із застоєм, активно виступав за зміни на краях в житті країни. Я вітаю активну позицію делегатів з'їзду, в тому числі тих, хто виступив з цієї трибуни! [Оплески].

Іноді запитують: чи є противники у перебудови, і, якщо є, хто вони такі? Іноді навіть у листах мене просять: «Михайло Сергійовичу, назвіть хоч би кілька прізвищ». [Сміх у залі].

Думаю, що ми повинні внести ясність у це питання. У нас немає політичних противників, немає опозиції перебудові. Є труднощі початкового етапу цих революційних змін. Ці труднощі торкаються всіх нас тією чи іншою мірою. Адже ми всі, скажемо так, діти свого часу. Механізм гальмування, що склався, існував не сам по собі. Його конкретні носії є на рівні ЦК і уряду, в міністерствах, республіках та областях. Є і в трудових колективах, і в комсомолі навіть є, хоча вам ще важко було зарізати консервативні настрої. [Оплески].

Йдеться про те, що ми тепер повинні мислити по-новому, діяти по-новому, працювати по-новому, освоювати нові підходи в розв'язанні нових завдань. Ось у чому трудність і складність перебудови.

Мабуть, треба до сказаного додати, що є люди, які звикли до старого способу життя, не хочуть змінювати його позицію об'єктивно не відповідає духу перебудови. Не всім, наприклад, сподобалися підвищені вимоги, суворі відповідальність за доручену справу. Коли відважно казали: кожен повинен одержувати благо за зроблену роботу, — це викликало де у кого невдоволення. Не скажіть, хіба така постановка питання не справедлива? Хіба вона не продуктивна самим ходом нашого розвитку? Думаю, що ви погодитесь, що це не кабінетні вигадки. Життя так вимагає. [Оплески].

Звичайно, долати таке ставлення не просто, оскільки багато хто за довгі роки звик одержувати незароблену зарплату, «гарантовані» премії і т. д. і т. п. Щоб зжити утриманські, споживачські настрої, потрібна серйозна акційна і виховна робота. В нашому суспільстві: матеріальне і суспільне ставлення людини повинно визначатися працею, і тільки працею. [Оплески]. І щоб ці принципи залишалися непорушними, необхідно добиватися цього і в масштабах країни, і в кожному трудовому колективі.

Особливо в трудових колективах. Саме вони — опора перебудови. Саме тут іде сьогодні боротьба розбудженої ініціативи трудящих з усім застоєм, що відкинуло само життя. [Оплески].

І, звичайно, треба особливо виділити таку проблему, як боротьба з бюрократизмом. На вашому з'їзді прозвучало розуміння важливості цього завдання. Чи є у суспільства гарантія успішної боротьби з бюрократичним злом? Так, є. І ми з вами знаємо, що для цього потрібно робити. Насамперед необхідна гласність, потрібні критика, дальший розвиток демократичних засад нашого суспільства.

І це не тимчасова, не утилітарна потреба, як дахто вважає. Питання стоїть у принциповій площині. Гласність, критика і демократія є рушійними силами оновлення, а їх відсутність знову поведе нас до застою.

Ви знаєте, що ще продовжується спір про те, чи не надто багато критики, чи потрібна така широка гласність, чи не призведе демократія до якихось небажаних явищ. Ми не розглядаємо цей спір як щось негативне: у ньому повсюдно присутня турбота про стабільність нашого суспільства. Але не можна забалакувати демократію. Є люди, які нібито рятують за нове, а як доходить до діла, то обсталяють розвиток демократії, критики, гласності всілякими умовами, застереженнями.

Не знаю, якою числом буде моя заява від імені ЦК КПРС у цьому питанні, але скажу ще раз: товариші, критика і гласність повинні стояти на варті політичного і морального здоров'я нашого суспільства. [Оплески]. Що ж до демократії, то час зрозуміти всім: соціалізму без справжньої демократії просто не може бути. Соціалізм — це лад трудящих, соціалізм — це демократія. [Оплески].

Разом з тим вважаю не зайвим підкреслити з усією силою: демократія — це аж ніяк не анархія і вседозволеність, не зведення особистих рахунків або можливості опорочити когось заради користі. До речі, такі факти є, хоча й окремі. Не можна перетворювати журнал, газету, засоби масової інформації, громадську трибуну в засіб зведення особистих рахунків. Справжня демократія невіддільна від чесності й порядності, відповідальності, прямої в судженнях і поваги до думки інших, від суворого дотримання законів і норм соціалістичного співжиття.

Що ж до ячків людей, які намагаються «піднажитися» на демократії в особистих цілях, то й тут найкращим засобом боротьби є гласність, створення такої громадської думки, яка викривала б егоїзм демагогічну розпущеність, спроби використати демократію заради користі. Думка Центрального Комітету партії така: гласність, критика, демократія життєво необхідні для того, щоб рішуче рухати вперед уся справу перебудови. [Оплески].

І якщо хтось намагається в нових умовах відродити негідні тенденції і явища, які ми засудили на партійному з'їзді перед усією країною і дістали повне схвалення нашого народу, то я вважаю: ми цього не повинні допустити. Що я маю на увазі? Багато з того, що відбулося в минулому негативного, пов'язане з тим, що були цілі зони поза критикою, поза контролем народу, поза критикою з боку партії, ЦК. Як це трапилося, вже було сказано, і тепер немає ра-

ції повертатися до цього. Важливим є інше. Тепер ми не маємо права допустити, щоб з'явилися нові сфери життя нашого суспільства, нові організації, нові особи, діячі того чи іншого району, го чи союзного масштабу, які були б поза критикою і поза контролем. Ми маємо, що ми зробили правильні висновки і повинні цими висновками неухильно керуватися сьогодні.

Яка ваша думка? [Оплески]. Ці оплески мають особливу цінність: в них підтримка нашої партійної лінії. [Оплески].

Насправді ви добре розумієте необхідність провадити її далі. Оскільки приїхали з усіх куточків країни, знаєте реальне життя — воно все перед вами. Ви тепер можете уявити і з досвіду роботи в своєму колективі, і з обстановки в країні, що новий етап розвитку соціалістичної демократії ще тільки розгортається. Тільки набирає сили. І тому нам так потрібна атмосфера активності, відкритості, яка все більше міцніє сьогодні в країні. Бо ця атмосфера — робоча, ділова, без якої, повторююся, перебудова не буде.

Перебудова, товариші, — для людини. Люди тепер судитимуть про перебудову з того, як її ідеї і задуми втілюватимуться в плоть і кров реальних справ, з того, які зміни вони принесли у повсякденне життя мільйонів. Йдеться про щирість нашої політики.

Найгірше було б видавати тепер бажане за дійсне, підганяти результати зображувати успіхи, досягнення там, де їх ще немає. Малювати зміни, які ще не відбулися. Довір я до перебудови буде підірваний, якщо ми не справимося з найбільш, можливо, небезпечним ворогом — показуном. Звичайно до неї, яка на жаль, глибоко вкорінилася. Найважливіше завдання — забезпечити перебудову на ділі. Треба рішуче потіснити тих, хто хотів би обмежитися розмовами про перебудову. В цьому головному питанні з нашого боку поступок не повинно бути. Сама так стоїть питання! [Оплески].

Ми можемо зрозуміти, що різним людям потрібен буде різний час для того, щоб обдумати ситуацію в суспільстві, в країні і перебудувати себе. І ми повинні кожному дати свій шанс. Очевидно, в темпах такої перебудови проявляється особистість, психологічний склад людини, рівень її політичної зрілості. У кожному випадку процес цей відбуватиметься індивідуально. Це можна зрозуміти. Але не можна виправдати і прийняти позицію тих, хто намагається прилаштуватися до перебудови, звести її до марнослів'я. Ми повинні бути пильними. Нам потрібна перебудова по суті, для життя, для народу, для соціалізму, а не для фрази. [Оплески].

II.

Товариші! Головна партійна турбота, якщо говорити про проблеми молодіжного руху країни сьогодні, — відкрити молоді найширшу перспективу. Розкрити перед нею двері навісті скрізь — на всіх напрямках економічного і науково-технічного прогресу, соціальної творчості, духовного розвитку. Зробити це — значить дати юнакам і дівчатам простір для самостійності, звільнити їх від дріб'язкової опіки і нагляду, виховувати реальною справою і реальною відповідальністю — довірям. [Оплески].

Щоб підняти молодь на виконання найскладніших завдань, як ми розуміємо, мало закликів і лозунгів. Ентузіазм юності необхідно підкріплювати діяльною турботою про долю молодих людей.

Що ми маємо на увазі? Як ми уявляємо в ЦК КПРС найважливіші напрями в роботі з молоддю на нинішньому етапі?

Перше. Необхідно створити всі умови для масової участі молоді в процесі оновлення і демократизації суспільства, допомогти їй оволодіти політичною культурою соціалізму на практиці.

Майбутнє соціалістичної демократії пов'язане з розвитком механізмів змагальності в економіці, науці й духовному житті, з розширенням самоврядування на всіх рівнях, підвищенням ролі особистості ініціативи кожного. Ви повинні оволодіти всім арсеналом засобів народовладдя, вдихнути свою молоді енергію в демократизацію життя країни.

З другого боку, тільки на реальному досвіді демократизації, на власному практичному досвіді, хоч би як важко він іншого разу давався, ви зможете ви-

[Продовження на 3-й стор.]

МОЛОДЬ — ТВОРЧА СИЛА РЕВОЛЮЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ

(Продовження. Поч. на 1-й та 2-й стор.).

ховати у себе і своїх ровесників громадянськість і комуністичний світогляд, патріотичну гордість і господарську незаспокоєність, принциповість і твердість характеру.

Звичайно, на цьому шляху можуть бути і складності, і якісь тимчасові труднощі. Сьогодні всім нам, а не тільки молоді, треба вчитися жити і працювати за законами і нормами демократії, що розвивається, виробляти імунітет до всіхляких «дитячих хвороб», пов'язаних з поглибленням цього процесу.

І лянатися цього не треба. Соціальний досвід, практика, живе життя і народна мудрість все розставляє по своїх місцях, оціняє по достоїнству. Для нас важливо сьогодні навчитися всім і навчити молодь соціальної творчості, бо без неї ніякий прогрес неможливий. А без прогресу не може бути прискорення, і ми не досягнемо з вами поставлених цілей.

Друге. Ми зобов'язані серйозно подбати про постійне оновлення і збагачення інтелектуального потенціалу суспільства. Необхідність цього диктується і соціальними, і науково-технічними перспективами. Всі ми, представники ЦК КПРС і Радянського уряду, з глибоким задоволенням і великим схваленням ставимося до того, як глибоко і серйозно обговорює ваш з'їзд питання про вклад комсомолу в економічний і соціальний розвиток країни. [Оплески].

Так, товариші, перед нашою економікою стоять справді грандіозні завдання — і за масштабами, і за новизною. І найважчі завдання випадають на цю п'ятирічку. Ми з вами повинні витримати ще два-три найважчих роки, коли одночасно, на марші повинні розв'язувати великі проблеми, створювати всі передумови — політичні, економічні, організаційні, юридичні, психологічні, духовні, моральні — для перебудови. І треба рухатися одночасно вперед на всіх напрямках. Можливо, це найбільш напружений, але, очевидно, і найбільш цікавий час. [Оплески].

За п'ятирічку ми повинні практично повністю модернізувати наше вітчизняне машинобудування і вивести його за головними параметрами на рівень світових вимог. Коли ми торік перед чераневим Пленумом ЦК розібралися у тому, як ідуть тут справи, то з'ясувалося: багато наших галузей машинобудування випускають на рівні світових вимог максимум 50 процентів, а то й 25—30 процентів продукції. Як же ми з вами будемо брати нові рубежі у продуктивності праці, як розв'язувати питання автоматизації, механізації, як забезпечувати швидкі темпи перетворення?

Але ж в економіці ми повинні дістати відповіді на багато питань. Саме тут і створюються передумови для реалізації сильної соціальної політики, яку ми розробили. Нам потрібні в промисловості, і особливо у вітчизняному машинобудуванні, в науково-технічному прогресі справжні прориви. Основи для цих проривів закладаються сьогодні.

Тому винятково складної, новаторської завдання нинішньої, дванадцяті, п'ятирічки ставлять цілком нові вимоги до всіх, і насамперед — до молоді. Ваше покоління повинно бути готовим до участі в найбільшій модернізації нашої економіки, що ґрунтується на органічному поєднанні досягнень науково-технічної революції з перевагами соціалізму. Те, що ми робимо в дванадцятій п'ятирічці у вітчизняному машинобудуванні, в науці, повинно потім трансформуватися в усе народне господарство, змінити обличчя всієї нашої економіки.

Одночасно ми освоємо новий механізм господарювання і управління, господарювання, самоорієнтованість, якість. Я хочу привітати цітку, ясну громадянську позицію молодих робітників, інженерів, які рішуче виступили на підтримку ліній партії на підвищення якості і підтримали державне приймання. Підтримали, незважаючи на те, що воно дуже відчутно зачепило трудові колективи і поставило гострі проблеми. [Оплески].

За два роки це, можливо, найістотніший практичний факт, який розкрив глибоко позицію нашого робітничого класу, трудящих країни. Ви знаєте, що в перші місяці цього року де-не-де на підприємствах недоодрержали зарплату, «полетіли» премії. До Центрального Комітету партії дійшла думка робітників: не будемо більше одержувати зарплату за неякісну продукцію. Це проста і повна такого великого змісту по-

зиція, в якій виражена підтримка робітничим класом країни вимог перебудови, завдань прискорення.

І я хочу з цієї трибуни привітати молодих робітників, інженерів, які на з'їзді гідно представляють робітничий клас і всіх трудящих країни. [Оплески].

Ми дорожимо, товариші, розумінням партійної політики нашим народом. Політика зробить плодотворним і сьогоднішній, і завтрашній день суспільства, якщо вона буде душою сприйнята нашим народом і підтримана ним практично. Якщо цього не відбудеться, політика ця мертва і руху вперед не буде. Ось чому я вважаю потрібним особливо виділити це питання.

У доповіді і виступах делегатів представлена широка панорама практичних справ комсомолу, молоді. Спирючись і на досвід своїх поїздок по країні, хочу підтвердити правдивість сказаного. Справді, молодь перебуває на найважливіших ділянках господарського будівництва, на найголовніших напрямках боротьби за науково-технічний прогрес. Вона вже сьогодні бере на свої плечі величезний вантаж відповідальності за розвиток економіки. Ми, товариші, це бачимо. Ми це цінімо. І я впевнений: це бачить і цінить у вас наш народ! [Оплески].

Мені останнім часом довелося познайомитися з трудовими справами нашої молоді на Далекому Сході і в Сибіру, на Україні і в Москві, в Ленінграді і Прибалтиці. І я багато міг би сказати щодо цього. ЦК і уряд розраховують на допомогу молоді в реалізації ключових завдань нашої економічної стратегії, і роблять це з повною підставою.

Я хочу навести лише один приклад, який підтверджує, що молодь вже і тепер багато робить, береться за, можливо, найбільш важливі проблеми, розв'язання яких матиме величезні наслідки для розвитку науково-технічного прогресу в країні. Недавно я познайомився з роботою молодого наукового колективу, який займається, я сказав би, невідомими нашої науки і економіки — створенням супер-ЕОМ.

Такі продуктивні комплекси нам сьогодні необхідні для створення сучасних систем управління великими об'єктами, автоматизації проектування і моделювання, для глобального прогнозування погоди, освоєння космосу, для розв'язання великих завдань науки, техніки, обороноздатності країни. І знаменю те, що розробку найскладніших комплексів було доручено молоді, комсомольцям, вчорашнім випускникам вузів. Спеціалісти різних галузей, вони організували творчі молодіжні колективи, працювали самовіддано. У цих людей не виникало запитань про зарплату, про робочий час. Вони всі захоплені були своєю ідеєю.

І ось ця безмежна відданість справі, висока кваліфікація допомогли молодим зробити прорив на життєво важливому напрямі нашого розвитку. Так, ми віримо в успіх цієї величезної роботи. Створено і вже освоєно в серійному виробництві універсальні ЕОМ, які виконують 125 мільйонів операцій за секунду, а на окремих спеціальних задачах — на порядок вище. В найближчі роки цей колектив завершить створення ЕОМ продуктивністю понад один мільярд операцій за секунду. Це у дванадцятій п'ятирічці. А в наступній буде створено ЕОМ з швидкістю більш як 10 мільярдів операцій на секунду. Хочу з трибуни вашого з'їзду назвати імена Сергія Тарасова, Федора Груздова, Володимира Воліна, Шаміля Аляутдінова, Валентини Храпової, Володимира Гребенчикова. Назву їхніх старших наставників, наших визначних учнів — К. А. Валієва, Г. Г. Рябова, Б. А. Бабаяна, А. А. Назар'яна. Дозвольте щиро привітати їх! [Оплески].

Дуже багато розрахунків дехто на Заході зв'язував з відставанням Радянського Союзу в науково-технічному прогресі, в тому числі — у розв'язанні завдань створення супер-ЕОМ. Хто має вуха, хай слухає сьогодні з трибуни цю інформацію. [Оплески].

На цьому ж пріоритетному напрямі проявив себе молодіжний колектив новосибірських учнів під керівництвом молодого доктора наук товариша Котова. Вони розробляють перспективну суперміні-ЕОМ нового покоління і досягли добрих результатів. Уже на ранній стадії розробки до спеціалістів з Новосибірська підключився молодіжний колектив мінського виробничого об'єднання «Інтергал». А це дасть змогу забезпечити швидшу реалізацію проекту і вихід на велику економіку. [Оплески].

І це досягнення тільки на одному напрямі перебудови економіки, виведен-

ня її на передові рубежі. Впевнений, дорогі товариші, що комсомол, молодь країни скажуть своє вагоме слово у розв'язанні завдань науково-технічного прогресу, модернізації економіки країни. [Оплески].

Нова технічна реконструкція виробництва, прискорене освоєння найпередовіших технологій поставили безпрецедентні за своєю новизною завдання перед системою загальноосвітньої і політехнічної підготовки всіх трудівників нашого суспільства, і, звичайно, насамперед — молоді. На виробництво повинен прийти працівник, який має комплексну грамотність, високу культуру, з малолітства виховану звичку до організованої праці, до високої дисципліни.

Природно, нові завдання вимагають, щоб у нас було створено нову систему трудового виховання. Ми зайнялися серйозно цією роботою в Центральному Комітеті партії і уряді за участю і вчених, і керівників відповідних галузей. Прийнято великі рішення: про реформу загальноосвітньої і професійної школи, розвитку вищої і середньої спеціальної освіти з урахуванням нових вимог, які поставило життя. Я навіть сказав би так: тут, на цьому напрямі, розв'язується головне завдання, створюються передумови нашого прискореного руху вперед, успіху самої перебудови. Адже головна діюча особа перебудови — це народ, людина. Для перебудови потрібна людина розумна, віддана справі соціалізму, компетентна, професійно підготовлена.

Тут доведеться об'єднувати, координувати зусилля багатьох. Ми беремо до відома вашу самокритику в тому, що стосується роботи комсомолу в школах і ПТУ, технікумах і вузах. Це говорить про розуміння комсомолом своєї відповідальності за розв'язання дуже важливого загальнодержавного завдання. На жаль, мало самокритики ми чуємо з боку керівників державних відомств, які відповідають за розв'язання цього важливого завдання. [Оплески].

Не будемо себе закосилувати розмовами про реформу загальноосвітньої і професійної школи. Скажемо прямо: сьогодні реформа поки буксує. [Оплески]. Значить, буксує робота Міністерства освіти СРСР і всіх його органів. [Оплески].

А яка позиція партійних і радянських органів? Де їх вплив, авторитет? Про це теж треба сказати сьогодні. Ми вважаємо, що партійні організації, колективи Міністерства освіти, системи профтехосвіти, нашої вищої школи, та й галузеві міністерства повинні рішуче перебудовуватися. Те, як вони перебудовуватимуться, впливатиме на перебудову в країні, і дуже сильно. Тому ми не будемо терпіти там застою, пустопорожніх мудрувань і практичної безручності. Як це бувало в педагогічній науці, де десятиріччями іноді прояснювали зрозумілі питання, давно вже розв'язані практикою. [Оплески].

У міністерствах, що відповідають за підготовку кадрів у країні, за народну освіту, зосереджено величезний науковий потенціал, багато компетентних людей. І ми розраховуємо, що з сьогоднішньої розмови вони зроблять висновки у своїй роботі.

Комсомол же, зі свого боку, може і повинен очолити похід за знаннями. Я це вітаю від імені ЦК і уряду. По-моєму, так це і було сказано в доповіді Віктором Мироненком. [Оплески].

Вам не потрібно брати на себе обов'язки міністерств і відомств. Вам просто треба не давати нікому спокою. [Тривалі оплески]. А це ви можете. [Оплески]. Тим більше, що для вас відкривається в цьому плані нові можливості, коли будуть прийняті рішення з'їзду про зміни в Статуті ВЛКСМ. З'явиться широке поле для прояву і розвитку самостійності й ініціативи комсомолу — і шкільного, і вузівського. [Оплески].

Третє. Найбільшій увазі вимагає складний вузол проблем соціального розвитку молоді. Ми, товариші, близько прийняли до серця гострі, тривожні виступи на з'їзді з цих проблем, особливо — щодо забезпечення умов праці і життя молодих учасників новобудов і жителів новоміст, поліпшення стану справ у гуртожитках та інших. До деяких питань, про які тут йшлося і в доповіді, і в дебатах, ми вже підступились практично і розв'язуємо їх. Інші питання є для нас новими, їх буде обдумано.

У керівництві ЦК і уряді ми домовилися: все, що має загальносоюзне значення з висловленого на з'їзді, буде узгоджено ЦК ВЛКСМ і подано в ЦК КПРС і Раді Міністрів СРСР. Ми постараємося все уважно розглянути. [Оплески].

Ми розуміємо, що від розв'язання цих питань залежить соціальне самопочуття, соціальний тонус молоді. Це і житлові проблеми, і створення необхідних умов для молодого сім'ї, і можливість проявити свої здібності. Словом, усе те, з чим молодь пов'язує саме поняття соціальної справедливості.

Робота з молоддю не може бути відірвана від усієї гами культурно-освітніх завдань, ідейно-морального формування особи. Ми не можемо допускати розриву між зростанням матеріального достатку і духовною зрілістю людини. Сьогодні ясно видно: багато труднощів перебудови, оновлення суспільства народжені браком культури в найширшому її розумінні. Наукоємне високотехнологічне виробництво не може існувати і розвиватися без відповідної культурної інфраструктури, так само, як і без дальшого зростання культури праці й усього способу життя людей. Усякий розрив між цими сферами загрожуює соціальними спазмами.

Історичне покликання соціалізму — підносити людину, створювати умови для всебічного розкриття здібностей. Ми за послідовне здійснення системи заходів по лінії партії, державних і громадських органів, громадських організацій, в результаті яких кожна молода людина твердо відчувала б причетність до всіх справ і турбот країни. [Оплески].

У цьому зв'язку висловлена на з'їзді ідея про розробку і прийняття закону про молодь нам здається обґрунтованою. [Оплески]. Давайте обміркуємо це питання. Очевидно, закон про молодь ще більше повинен зміцнити гарантії прав юнаків і дівчат в усіх сферах суспільного життя країни. Адже навіть якщо в цьому законі зібрати все те, що сьогодні діє, вже наявні права і обов'язки молоді, то вже само по собі це буде мати величезне значення. Але можна, безумовно, внести в текст закону і нове з урахуванням того, про що говорили делегати з'їзду, і того, що підказує життя.

Перед комсомольським з'їздом хочу заявити: ЦК КПРС і уряд твердо проведуть лінію XXVII з'їзду партії на суворе додержання принципу соціальної справедливості. Соціалістичний спосіб життя може знати тільки одну ієрархію — ієрархію особистих достоїнств, що ґрунтуються на здібностях, знаннях і досвіді, силі характеру, спрямованості до високих суспільних ідеалів. Ось які ми повинні бути критерії. [Тривалі оплески].

Справа комсомолу — стояти на варті соціальної впевненості молоді. Думається, ваша спілка зробить правильно, якщо розгорне найбільш широке і гласне змагання молодих. Я хочу закликати вас до того, щоб комсомол був душою змагання в усьому — в навчанні і роботі, в художній, науково-технічній творчості, в організації дозвілля. Але, товариші, змагання в новому розумінні — такого, щоб у ньому виявлялися таланти молоді, щоб створювалися передумови для реалізації достоїнств і здібностей людини. Більше того: в це змагання повинні включатися і конкурси за право на висунення і лідерство. [Оплески].

ЦК КПРС вбачає завдання партійних організацій і в тому, щоб вони повсюдно і рішуче виступали проти споживацького ставлення до молоді, забезпечували дбайливе ставлення до праці й життя молодого покоління країни. Правильно тут говорилося вчора, що багато керівників згадують про молодь, коли ситуація ускладнюється в тій чи іншій справі, але дуже часто забувають про неї, коли розв'язуються соціальні питання. Такий підхід ми засуджуємо. [Оплески]. В рамках активної соціальної політики ми повинні рішуче змінити на краще, зробити ще багатшим, цікавішим, змістовнішим спосіб життя радянської молоді.

III.

Товариші! На вашому з'їзді йде дуже важлива, заінтересована розмова про роль і місце Ленінського комсомолу на нинішньому етапі розвитку суспільства, в системі нашої демократії. Розмова про те, яким ми хочемо бачити комсомол сьогодні і завтра. Це питання величезної принципової ваги, і не тільки для молоді, а й для нашого суспільства. Життя дає відчуття, і дуже гостро, що багато комітетів комсомолу опинилися у положенні бюрократичних методів роботи. Замість живої справи — засідательська паперова круговіть, замість відкритого широкого спілкування з молоддю —

[Закінчення на 4-й стор.].

МОЛОДЬ — ТВОРЧА СИЛА РЕВОЛЮЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ

[Закінчення. Поч. на 1-й, 2-й та 3-й стор.]

помпезні заходи, гучні рапорти, надумані почини. В комсомолі дуже багато з'явилося організацій, про які можна сказати, що це організації незавершених починів. Це хвороба небезпечна, шкідлива, її треба подолати. Іноді створюється враження, коли ми осмислюємо роботу комсомольського активу, що ніби молодь йде з одного боку вулиці, а комсомольські активісти — з другого, та ще в протилежному напрямку. [Оплески].

Я думаю, що це великою мірою пов'язане із загальним становищем в країні, з атмосферою в суспільстві. Не будемо звинувачувати в усьому одну молодь. [Оплески].

Але, знаєте, і в комсомолі з'явилась «еліта», що дуже хворобливо сприймає молодь. Хіба допустимо, коли у вузах, як тільки хтось опинився в комсомольському активі, для нього вже потрібне вільне відвідування занять. Це викликає здивування у всієї студентської молоді. Активісти повинні подавати приклад у праці, а що таке праця в студентській році? Це оволодіння знаннями. Настає час сесії і заліків, і в деканаті й навіть ректораті надходять списки таких «вільних відвідувачів» — поставте, мовляв, залік, врахуйте, мов, що це активіст. Це ганебне явище в комсомолі. Що це за привілей? Привілей у комсомольського активу один — всією своєю поведінкою доводити моральне право очолювати студентську молодь. Або шкільний комсомол, якщо мова йде про школу. З такими явищами, які отруюють здорову атмосферу в комсомолі, треба рішуче покітати. [Оплески].

Але хочу ще раз сказати, що вина тут не тільки комсомолу. Це — плата за ті явища, які були характерними для суспільства в минулі десятиріччя, за упущення в справі виховання молоді, за формалізм у партійному керівництві ВЛКСМ. Але й сам комсомол не має права знімати з себе відповідальність за такий стан справ. По-моєму, це теж повинна бути постановна питання. [Оплески].

Нам імпонує, що з'їзд комсомолу обговорює питання свого внутрішнього життя саме з цих позицій. Перебудова сколихнула сьогодні все наше суспільство. Добре, що молодь не бажає миритися з тим, до чого, здавалося, давно призвичаїлись. У такій нетерпимості, ми, комуністи, бачимо норму життя і діяльності комсомолу. Комсомол повинен бути непримиренним до всього, що суперечить цінностям та ідеалам соціалізму. Для нас у ЦК близькими є ті дискусії, пошуки, які веде комсомол — наш найближчий помічник резерв. Саме такою — заінтересованою, критично мислячою, вимогливою — ми і хочемо бачити нашу молодю зміну. [Оплески].

Як добитися цього? Як завдання у вашій діяльності слід винести на перший план? І тут треба радитися з Леніном. Для Володимира Ілліча ніколи не було ані найменшого сумніву в тому, що комсомол — організація насамперед політична. [Оплески].

Беручи участь у розв'язанні найрізноманітніших питань життя країни, комсомол повинен завжди і в усьому пам'ятати ленінський наказ про необхідність вести за собою молоде покоління, очолювати його і організаційно, й ідейно. [Оплески].

Саме з цих позицій Володимир Ілліч вважав обов'язковими для молодіжного руху широкі організаційну самостійність, розвиток самодіяльних начал. Без цього «Молодь не зможе ні виробити з себе хороших соціалістів, ні підготуватися до того, щоб вести соціалізм вперед». Це слова Леніна. Комсомол — школа громадянської мужності і політичної зрілості, школа формування людини на соціалістичних принципах, яка ставить собі за мету виховання особи, відданої нашим ідеалам. Сьогодні комсомол покликаний бути молодію гвардією перебудови. [Тривалі оплески].

Перебудові потрібні люди з твердим громадянським настанови, соціалістичною ідейною переконаністю, здатні бути на висоті свого морального обов'язку, твердо стояти за істину, такі, яким не притаманні підлабузництво і лицемірство.

Як ніколи, високою є сьогодні суспільна значимість людей мужніх і сміливих, готових битися за прийняті рішення, розумних і совісних поборників і подвижників соціалізму.

Перебудові потрібні самостійні люди, які не шукають вказівок на кожному дрібниці, а беруть відповідальність на себе, доводять все почате до кінця у великих і малих ділах.

Тепер нерідко нарікають на те, що комсомол безініціативний, мало у нього самостійності. Але ж, починаючи з шкільного комсомолу і до вузу і підприємства, коли це вже зрілі люди, комсомольці позбавлені по суті самостійності. Скоріш опікуни — жодного кроку шкільний комсомольський комітет не може зробити без підколективу і директора, районний комітет, міський комітет комсомолу не можуть ні кроку зробити без райкому, міськомуніпарції. Та хіба в цьому полягає партійне керівництво комсомолу! [Оплески].

Давайте будемо разом виправляти цю ситуацію. ЦК КПРС зробить висновки з нинішнього, XX з'їзду комсомолу. Ми будемо діяти щодо комсомолу, політичного авангарду радянської молоді, в дусі ленінських традицій. [Оплески]. Давайте домовимося про те, що комсомолові до всього є діло в країні.

Якся частина молоді замкнулась у маленькому світі, відійшла чи намагається відійти від бурхливого потоку життя. Це помилка, як ніколи, є суспільна необхідність у тому, щоб комсомол діяв як активна політична організація молоді. [Оплески].

На заводі і фермі, у школі і у вузі, в конструкторському бюро, на театральній сцені — скрізь повинен чути неспокійний і сміливий голос комсомолу, що спонукає до дії, творчості, новизни. Як переконаний, комсомол знайде в собі сили, рішучість побороти старе і змістом його роботи всюди стануть справжнє життя молоді, інтереси країни. А на нас, комуністів, ви можете розраховувати. [Тривалі оплески].

Товариші! Ми живемо у складному, суперечливому, але взаємозв'язаному, як було сказано на XXVII з'їзді партії, світі. Змінюється наше суспільство, збагачуються наші уявлення про соціалізм, з'являються духовні цінності і світоглядні позиції на міжнародній арені. І комсомол покликаний допомогти молоді виробити чіткі, певні погляди на світ, на життя — і з допомогою навчання, і з допомогою дискусій.

До речі, щось мало в комсомолі дискусій: ось тільки передз'їздовий час збагатив його життя дискусіями. Адже ж дискусія в комсомолі — це головний метод формування політичних позицій, громадянськості. [Оплески].

У нас навіть студентам не дають можливості підискутувати на семінарських заняттях з суспільних дисциплін. [Оплески]. Ми замучили нашу молодь проповідями. [Сміх. Оплески]. Але ж, тільки беручи участь у політичному процесі, в усіх справах життя і суспільства, можна стати справжнім бійцем за справу Леніна, за соціалізм, виступити людському і політично. Я не заперечую, що лекції, освіта — це потрібний етап у житті, особливо молоді люди. Але не вони формують у кінцевому підсумку особистість.

По-ленінському пов'язуючи навчання з практичними справами, комсомол повинен дати юнацтву правильні соціальні орієнтири, аміня критично підходити до стандартів і звичаїв буржуазного способу життя, сприяти і оцінювати суспільні явища з наукових, марксистсько-ленінських позицій.

Сучасний світ — дуже складний світ, особливо якщо врахувати, що деякі сили в ньому намагаються підкинути фальшиві цінності, збити з дороги молоді людину (і не тільки в соціалістичних країнах, а й у західному світі), відвернути її від активної політичної боротьби, від участі в соціальних процесах, штовхнути її у світ обивателів, щоб вона була політично знекровленою. Але ми, комуністи, наш соціалістичний лад зацікавлені в активній молоді, політично зрілій, яка бере участь у розв'язанні всіх питань сучасності.

І щоб правильно визначити своє місце в житті, треба добре бачити цей світ. Розуміти його у всіх взаємозв'язках, в усіх складностях, суперечностях, у глобальному напрямку його розвитку. У молоді незвичайно велика тяга до світоглядних питань. Хто в молодості не мучився над моральним вибором, змістом життя, хто не роздумував про щастя і справедливості, про долю людства?

І дуже важливо, щоб саме в юні роки, роки найбільшої сприйнятливості, інтересу до життя наша молодь зверталась до цілісного джерела марксистсько-ленінського. Адже це вчення виникло як відповідь на найбільш пекучі проблеми людського буття, з усіма його турботами, тривогами, надіями!

Загалом, нам треба злити воедино процес революційного оновлення нашого суспільства і процес ідейно-морального виховання людини. Почуття громадянського обов'язку щед्रो живить нашу сучасність, його джерелом повинна бути і наша історія.

Згадайте, товариші, якого значення надавав Ленін формуванню історичної свідомості. Надзвичайно важливою політичною справою він вважав підготовку наукового за методами і змістом, популярного за викладом, яскравого за стилем курсу вітчизняної історії.

Що ж, у нас сьогодні не вистачить пороку, наукових і літературних сил, щоб написати історію Батьківщини, партії? Це повинна бути чесна, мужня, захоплююча книга, що розкривала б героїчний шлях країни і партії в усій його величчю — шлях першопроходців. [Оплески]. Книга, що не обходила б драматизму подій і людської долі, у якій не було б білих сторінок, суб'єктивістського віддання переваги антипатії, і цінність якої не залежала б від кон'юнктурних пошестей. [Оплески].

Продовжуючи думку про виховання, хочу ще сказати про те, що хитби виховання намагаються часом виводити тільки з об'єктивних обставин. Але хіба людина — тільки пасивний продукт обставин, хіба самі обставини не створюються людьми! Переконали, що людина з твердими політичними переконаннями і моральними принципами за найнесприятливіших обставин лишається сама собою, не йде шляхом «життєвого опортунізму», компромісів з совістю, не шукає способів відійти від активного життя.

Ми знаємо, що мільйони комуністів і безпартійних і за найважчих часів не поступалися своїми принципами і переконаннями. Саме тому стали можливими ті рішучі плодотворні зміни, які відбуваються тепер у нас в країні. [Оплески]. Все це — високий вияв відданості своєму народові, справі соціалізму, прояв глибокого патріотизму. Адже патріот — не той, хто говорить гарні слова про любов до Батьківщини, а той, хто, бачачи труднощі, нерозв'язані проблеми, не скигить, не панікує, не по-

ситься зі своїми егоїстичними претензіями, а, засукавши рукава, долася перемоги. От це і є патріот. [Оплески]. І справжній патріот, товариші, — обов'язково інтернаціоналіст. [Тривалі оплески].

Уся історія нашої соціалістичної Батьківщини підтверджує якнайглибше зв'язок патріотизму з інтернаціоналізмом. Ми буквально вистраждали таке розуміння патріотизму, як непримиренне відкидання націоналізму, шовінізму, расизму.

Людина не народжується з генами інтернаціоналіста або націоналіста. Від неї самої, від виховання, від суспільства залежить, якою вона стане в житті. І кожне нове покоління радянських людей має щоразу знову набувати почуття інтернаціоналізму в міжнародному спілкуванні, спільному навчанні і в роботі. Адже ж ми з вами, дорогі друзі, живемо в багатонаціональній країні. Дружба народів — це її велике надбання. [Оплески].

У цьому зв'язку не можна без щирої хвилювання говорити про тисячі молодих радянських хлопців, які пройшли випробування вогнем в Афганістані. Вони показали себе справжніми інтернаціоналістами, допомагаючи братньому народові відстояти свої революційні завоювання, справжніми патріотами — захищаючи безпеку південних кордонів нашої Батьківщини. [Тривалі оплески].

Хочу від імені Центрального Комітету партії, я думаю, і від вашого імені сказати всім, хто пройшов школу Афганістану: країна, народ пишуться вашими мужністю, відвагою і хоробрістю. [Оплески]. Ці якості, проявлені в найважчих умовах, цінні в мирних справах. І ми не сумніваємось, що вони залишаться з вами на все життя. Дорогі радянські воїни, користуючись цією трибуною, хочу звернутись до армійського комсомолу, до тих, хто вже закінчив службу в Збройних Силах, хто борозає за праву діло в Афганістані: йдіть до підлітків, розкажіть їм про себе, про своїх товаришів, командирів і наставників, про відвагу, героїзм, про бойове братерство. [Оплески].

Товариші! Партія добре бачить і труднощі завдання, і складності проблем, які стоять перед комсомолом. Вона розуміє керівництво комсомолом як подання йому постійної товариської допомоги, вбачаючи в цьому свій найперший обов'язок.

Дорогі друзі! У молоді завжди — найбільш близькі й безпосередні відносини з майбутнім суспільством. Але для сучасної молоді це вірно подвійно. Розвиток цивілізації сьогодні стирає межу між можливим і неможливим. У ваше розпорядження надходить така колосальна науково-технічна міць та інтелектуальний потенціал, яких не було в руках у жодного з поколінь людського роду, які жили на землі. Сьогодні практично все, що задумано, може бути технічно здійснене — добре і зле, рятівне і згубне. І, вступаючи у володіння цією міццю, пам'ятайте, що ви творите майбутнє. [Тривалі оплески].

Кожна людина мріє про щастя. Але по-справжньому щасливим стає лише той, хто відкине все дріб'язкове, йде вперед і тільки вперед до високої людської мети. [Оплески].

Ми, комуністи, все старше покоління віримо: сподівання партії, народу, молоді виправдає, не підведе. [Тривалі оплески].

Центральний Комітет Комуністичної партії Радянського Союзу від імені комуністів шле палкий привіт делегатам і гостям з'їзду, багатомільйонному Ленінському комсомолові, всій молоді Країни Рад.

Великих вам творчих дерзаних, світлях доріг і міцного здоров'я! [Гарячі, тривалі оплески].

— НА ЧЕСТЬ XX З'їзду ВЛКСМ —

СВЯТО В ЧЕРВОНОМУ ГАЛАСТУКУ

Принемний сюрприз чекав на делегатів і гостей XX з'їзду комсомолу у Палаці спорту «Динамо», де 15 квітня відбулося велике театралізоване свято. У фойє їх зустріло місто казки, майстрів і талантів. Дорослі і не помітили, як включилися в дію: малювали

веселих чоловічків для мультфільмів дитячої студії «Флоріанка», пускали паперових журавликів у пам'ять про японську дівчинку Садако Сасаке.

Звучить улюблена пісня — «Хай завжди буде сонце». Величезну арену заповнює галаслива, свят-

кова повин. Танцює країна шаленого дитинства! Живий струмок піднімається на трибуні.

А на екранах у цей час спалахують кадри кінохроніки: пеначе вдихається в кожного з нас Ілліч. Красною плетивою проходять черні піонери. Радістю сві-

тяться їх обличчя — діти за всіх часів лишаються дітьми. Вони й сьогодні не сторонні спостерігачі нашого часу — активні помічники. Про це повідомляє піонерський «теле-тайп»: тільки за п'ятирічку школярі зібрали три з половиною мільйони тонн ме-

талому, зберегли ліси від вирубки, здавши мільйон тонн макулатури, кожна третя тонна лікарських трав у країні — піонерська.

З дзеркальних обличчів споруджують діти символічний міст дружби, для якого не існує кордонів і мовних бар'єрів. Ми довідуємося про те, як піонери-кідівці рятували снайпівських комуністів Адамо Торо Вега, як допомагали дітям Нікарагуа та Ефіопії.

Завершило свято послідишнє попереве вогнище. В єдиному пориві здійснюється салюті руки і дітей, і дорослих. На грудях являються світлі скарби світильного полум'я революції — червоної галастуки і комсомольський значок.

На святі були товариші Євген Б. М. Соловйов Ю. П. Бірюкова О. П. Рязановський Г. П.

[Кор. ТАРС].

Москва.

ПО-ЛЕНІНСЬКОМУ ЖИТИ, ПРАЦЮВАТИ, ВЧИТИСЯ

(Закінчення,
Поч. на 1-й стор.).

Про справи 33 мільйонів юних ленінців — жовтенят і піонерів — говорив секретар ЦК ВЛКСМ, голова Центральної ради Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна І. Нікітін. Він відзначив, що недавнє минуло було для організації складним періодом: воля втрачала престиж, справжню романтику. Та й тепер багатющій її досвід нагадує скарбницю, від якої загублено ключі.

Перед комсомолом стоїть завдання дати повний імпульс піонерському руху, розширити рамки діяльності організації.

Чимало справедливих докорів висловлено на з'їзді на адресу профтехучилищ, сказав голова Держпрофосвіти СРСР А. П. Думачов. Він повідомив, що намічені і здійснюються конкретні зміни в системі профтехосвіти. Однак у цій роботі ще не вистачає необхідної глибини і динамізму. Вдосконалення цієї важливої роботи неможливо без активної участі комсомолу. Ми розраховуємо на його допомогу і підтримку.

Про цікавий досвід залучення молоді до науково-технічної творчості, до розв'язання конкретних завдань соціального і економічного будівництва розповів перший секретар Хабаровського крайкому ВЛКСМ В. Зюкін. Близько року пріоритетним напрямом в роботі крайової комсомольської організації є втілення програми «Молодіжна ініціатива». Подібні зразки радіоапаратури, всюдихідна техніка, моторні лінії вже сьогодні перебувають у стадії реалізації.

Таким чином, по-новому використовується творчий потенціал молоді, підкреслює делегат.

Про високі учнівських виробничих бригад Ставрополя в реалізацію Продовольчої програми розповів дев'ятикласник Григоропольської середньої школи № 2 Новоолександрівського району А. Фішев. Робота в таких колективах допомагає виховувати у юнаків і дівчат почуття господаря своєї справи.

У своєму виступі делегат торкнувся питань дальшого розвитку самоврядування шкільних комсомольських організацій.

Життя суспільства в умовах перебудови настійно вимагає нестандартних рішень, мобільності, динамізму, сказав президент Академії наук СРСР Г. І. Марчук. Від кого ж чекати всього цього, як не від молоді? Найяскравіше ця вимога часу проявляється в науці. І саме наукові колективи особливо потребують припливу молодих сил.

Нач. сказав промовець, тепер доводиться відновлювати принцип наступності поколінь у науці. Однак і самим молодим ученим слід бути більш помігливими до себе.

Говорячи про перебудову в науковій сфері, промовець окремо підкреслює, що мета цієї великої роботи — прискорити розвиток фундаментальних наук, реалізацію найбільш перспективних ідей. При формуванні цілових тимчасових наукових колективів, вважає він, було б правильно ширше використовувати принцип змагальності, конкурсу ідей.

Проблемам внутрішнього демократичного розвитку

внутку ініціативи і відповідальності комсомольських організацій присвятив виступ перший секретар ЦК ЛКСМ Латвії І. Придітіс. Сьогодні безперечно одне: без підвищення самостійності первинної організації ми повернемося до ситуації, яка створилася давно, коли вторгався шлях у міськом, райком комсомолу знімав будь-яку відповідальність з первинної організації, сказав він. Відзначивши, що проєкт Статуту ВЛКСМ розширює самостійність первинних організацій, промовець підкреслює, справа за тим, як ми ці права використовуємо.

Молодіжна ініціатива, покликана виховувати юних живою справою, вимагає нового ставлення і з боку державних органів. До активу комсомолу можна залучити рух студентських будівельних загонів, громадський заклик на ударні комсомольські будови. Але пізніше почалась відверта експлуатація руху. В результаті трудовий семестр став обов'язком, а ударні загони — неодмінною атрибутикою підприємливих керівників.

Після служби в армії багато на що дивлюсь інакше, сказав у своєму виступі єлсюр Московського машинобудівного виробничого об'єднання «Салют» Н. Прохоров. Тепер, ще більше, ніж раніше, переконаний, що таке випробування — справа честі молодого чоловіка. Тим часом ще періоді призовники бувають не готові до нього ні морально, ні фізично. Це, зокрема, зазначив делегат і наша з нами вина.

Багато що під силу комсомольським організаціям. Вони можуть взяти на себе обладнання молодіжних клубів, проведення дозвілля підлітків. Їх турботою повинні стати активна військово-патріотична робота.

Як повідомив головування, кожен делегат одержав список рекомендованих для обрання до складу центральних органів ВЛКСМ. Висунуті кандидатури передбачається обговорити на нараді представників делегацій, яка відбудеться 17 квітня.

Було обрано комісію по підготовці проєктів резолюції на звітну доповідь Центрального Комітету ВЛКСМ XX з'їзду і постанови про зміни в Статуті ВЛКСМ.

Делегатів тепло вітали зарубіжні учасники з'їзду. Президент Міжнародного союзу студентів Йозеф Скала побажав з'їзду повного успіху в роботі, у здійсненні рішень, спрямованих на розквіт радянського суспільства, на дальше посилення боротьби за мир і соціальний прогрес.

Світ сьогодні, відзначив перший секретар ЦК Димитровської комуністичної спілки молоді Анатолій Бундзулов, уважно стежить за перебудовою в СРСР, яка повною мірою розкриває життєвість і силу соціалізму. Доповідь ЦК комсомолу, виступ на форумі М. С. Горбачова, виступи делегатів показують, що з'їзд буде історично важливою подією в житті всієї радянської молоді.

На трибуні — перший секретар ЦК ЛКСМ Вирменії Г. Акопян. Хоч як боляче і важко, сказала вона, ми повинні визнати, що відірвались від молоді, від питань, які її хвилюють. Сьогодні ми повинні рішуче відмовитись від

усього, що завдало відчуженості удару по авторитету комсомолу. В цьому — суть нашої власної перебудови.

Промовець підкреслює необхідність формування історичної пам'яті молодого покоління. Братерська дружба народів СРСР є нашим неосциненним капіталом, могутнім зарядом в арсеналі виховання. Особлива роль тут належить російській мові, мові інтернаціонального спілкування.

Говорячи про резерви дальшого збільшення внеску комсомолу у виконання Продовольчої програми, голова колгоспу «Путь победы» Заріньського району Алтайського краю Ю. Поснов підкреслює, що на всіх ділянках цієї роботи треба більше довіряти молоді.

Для успішного розв'язання проблем закріплення молоді на селі треба, сказав він, не закликати юнаків і дівчат добре працювати, а створювати такі умови, щоб було цікаво і вигідно працювати тільки добре. У цьому плані важко переоцінити значення бригадного підйому, господаризації.

Перший секретар ЦК ЛКСМ Узбекистану А. Насиров говорив про те, що негативні явища, які мали місце в республіці, негативно позначилися на ідейно-моральному обличчі молоді. Її громадській активності. Боротьбу за оздоровлення, новітні промисловість, ми почали з наведення порядку в своєму комсомольському домі. Очистили комітети комсомолу від молодих кар'єристів, інертних, безпринципних працівників, багато з яких були висунуті за ознаками своєї землі, особистої відданості.

В умовах перебудови, відзначив делегат, необхідно збагачувати один одного досвідом, який з'являється в комсомольських організаціях країни.

Молодь приваблює участь в конкретних, соціально значимих ділах, сказала перший секретар Краснослободського райкому ВЛКСМ Мордовської АРСР А. Єлісєєва. Делегат поділилась досвідом комсомольської організації автономної республіки, яка взяла під особливий контроль кілька економічно слабких колгоспів і радгоспів, які відчували гострий дефіцит кадрів.

В оздоровленні моральної атмосфери в республіці разом зі старшими товаришами — комуністами бере активну участь комсомол, сказав перший секретар ЦК ЛКСМ Молдавії І. Буженітін. Комітети комсомолу насамперед прагнуть сприяти залученню юнаків і дівчат у суспільне виробництво.

Однак серйозну тривогу, наприклад, викликають утриманські настрої, що з'явилися у частини юнаків і дівчат. Живучість таких явищ великою мірою пояснюється недоліками в трудовому вихованні.

Часом у різних неформальних об'єднаннях юнаки і дівчата шукають те, що зобов'язаний їм дати комсомол, сказав учень Казанського середнього професійно-технічного училища № 2 А. Зубришкін. А не вистачає юним уваги старших до їхніх захоплень, можливості не на словах, а на ділі брати участь у розв'язанні своїх проблем.

Начальник штабу ЦК ВЛКСМ всесоюзної ударної комсомольської будови Західно-Сибірського територіально-виробничого

комплексу Тюменської області С. Потапенко відзначив, що останніми роками всесоюзні ударні стали діяти на сотні, області — на тисячі.

Ми привчили будівельні міністерства на першу вимогу задоволення їх запити. А тому навіть господарникам турбуватися про підвищення продуктивності праці, поліпшення умов роботи, побуту і відпочинку молоді. Далі так працювати не можна, заявив промовець, — і з точки зору державних інтересів, і з точки зору головного політичного завдання комсомолу — комуністичного виховання молоді.

Перебування діяльності комітетів ВЛКСМ, виховання молоді на ленінському прикладі — такими були теми виступу першого секретаря Ульяновського обкому комсомолу В. Денисова.

Рішення, сказав делегат, повинні «іраціоналізувати», а не лишатися на папері. Для цього в комсомолі слід створити дієвий механізм.

Промовець ніс пропозицію — створити на батьківщині В. І. Леніна міжнародний молодіжний центр. З ентузіазмом було зустрінuto його заклик до делегатів з'їзду ознаменувати Всесоюзний ленінський комуністичний суботник ударною працею.

На проблемах посилення ролі науки в діяльності комсомолу сплилися перший секретар ЦК ЛКСМ Естонії А. Альмані. Делегат запропонував, щоб координацію комплексних досліджень молодих учених взяла на себе Академія наук СРСР.

Ткаля Калінінського комбінату імені 60-річчя СРСР Г. Вишнякова підкреслює, що необхідно разом вирішувати, як поправити справу, налагодити товариські

відносини з суміжниками. А тепер комсомольські організації замість того, щоб серйозно зайнятися підвищенням якості, змушені долати численні й багатогалузеві бар'єри байдужості. Мірою ставлення до перебудови повинні стати дотворі тисячників, народжений у нас в Калініні.

Факти наяву націоналізму у деякій частині молоді республіки стали для нас серйозним уроком, сказав перший секретар ЦК ЛКСМ Казахстану С. Кондибаєв. Аналізуючи прорахунки недавнього минулого, ми реально бачимо істотні недоліки в роботі з ідеологічного виховання юнаків і дівчат.

Тепер у Казахстані багато що змінюється на краще. Ми — на початку тривалого і складного шляху, в якому нам потрібна допомога ЦК ВЛКСМ, сказав наприкінці делегат.

Промовці відзначали, що у виступі М. С. Горбачова на з'їзді викладено конкретну програму активізації діяльності комсомолу, підвищення його ролі в реалізації практичних завдань прискорення, в революційному оновленні соціалістичного суспільства. Підкреслювалось, що молоді країни не пошкодують сил заради досягнення високіх цілей, що вони виправдають звання молоді твардї перебудови.

Делегати з'їзду тепло і сердечно вітали першого секретаря Угорської комуністичної спілки молоді Чабаморі, першого секретаря ЦК Спілки комуністичної молоді Хо Ши Міна Ву Мао, першого секретаря Центральної ради Спілки німецької молоді Еберхард Ауріх, голова ЦК Спілки соціалістичної трудової молоді Кореї Цой Рен Хе, першого секретаря національного комітету

Спілки молодих комуністів Куби Роберто Робайна, перший секретар ЦК Спілки народно-революційної молоді Лаосу Тконгвін Фомвіхан, перший секретар ЦК Монгольської революційної Спілки молоді Церендоржіян Нараңгера, генеральний координатор Спілки саїдінської молоді імені 19 липня (Нікарагуа) Педро Уртадо, керівник делегації соціалістичних Спілок молоді і студентів ПНР Ежи Шмайдинський, перший секретар ЦК Спілки комуністичної молоді СРР Ніку Чаушеску, голова ЦК соціалістичної Спілки молоді ЧССР Ярослав Енерал, перший секретар ЦК Демократичної організації молоді Афганістану Фарід Маздак, секретар президії конференції Спілки соціалістичної молоді Югославії Аце Колевські.

Промовці відзначали, що XX з'їзд ВЛКСМ є важливою подією у політичному житті не тільки радянських юнаків і дівчат, а й у житті молоді соціалістичних країн.

Генеральний секретар руху комуністичної молоді Франції Жак Перре, національний секретар Італійської федерації комуністичної молоді П'єтро Фолена, президент Індійського молодіжного конгресу Аніл Шарма, генеральний секретар міжнародного союзу молодих комуністів Дірк Дріббумс побажали делегатам з'їзду, всій радянській молоді добитись нових, ще більших успіхів у перебудові.

У другій половині дня одночасно з пленарними засіданнями працювало десять дискусійних центрів з'їзду.

(ТАРС).

З ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПЕРЕД ПАРТІЄЮ, КРАЇНОЮ

Одноставна підтримка курсу партії на перебудову, вимогливість, усвідомлення відповідальності за країну, за долю соціалізму — в такій атмосфері проходить XX з'їзд Ленінського комсомолу. 17 квітня в Кремльському Паладі посланці радянської молоді продовжували обговорення звітих доповідей ЦК ВЛКСМ і Центральної ревізійної комісії ВЛКСМ.

Оплесками зустріли делегати і гості товариші Воронікова В. І., Долгих В. І., Соколова С. Л., Бірюкова О. П., Ніконова В. П., Разумовського Г. П.

Головуючий на ранковому засіданні повідомив про підсумки роботи десяти дискусійних центрів з'їзду. Більш як 1200 делегатів і гостей XX з'їзду ВЛКСМ, сказав він, вели зацікавлену і відверту розмову про проблеми, які хвилюють молоді, про шляхи і засоби прискорення перебудови в комсомолі. Із спільними міркуваннями, зауваженнями і пропозиціями виступили 403 учасники дискусій.

Ми широко ділилися керівниками ряду міністерств і відомств, ветеранам партії і комсомолу, учням і дітям культури, які відгукнулися на наше запрошення і, взявши участь у роботі дискусійних центрів, допомогли створити в них ділову, творчу атмосферу, компетентно і ґрунтовно відповіли на

багато запитань, що виникли в ході обговорення проблем.

Підсумки роботи дискусійних центрів свідчать, що абсолютна більшість їх учасників не тільки порушували справді гострі, життєво важливі питання, а й самі демонстрували активну громадянську позицію в боротьбі за перебудову.

Було висловлено понад 500 критичних зауважень і пропозицій на адресу ЦК ВЛКСМ, міністерств і відомств. Усі пропозиції, критичні зауваження оперативно вносяться і будуть враховані при доробці документів з'їзду, знайдуть відображення у переліку питань, який ми відповімо до доручення М. С. Горбачова направили за підсумками з'їзду в ЦК КПРС, міністерств і відомств.

Головний редактор газети «Комсомольская правда» Г. Селезньов у своєму виступі відзначив, що в газетах, журналах, молодіжних програмах телебачення і радіомовлення змінюється сам тон розмови з молоддю. Не все задумане добре виходить: бувають неточності, помилки, через величезну кількість планів часом пропадає послідовність у дослідженні гострих проблем, не зжитий ще остаточно дух кампанійності.

Однак не труднощі пошуку. Молодіжна преса повинна піднімати свою роль як організатора доб-

рих починків та ініціатив юнаків і дівчат, підтримувати й пропагувати паростки нового в роботі комсомольських організацій.

Перебудова вівітила багато проблем у молодіжному середовищі, сказав перший секретар ЦК ЛКСМ Азербайджану С. Алекперов. Одним з найголовніших стало питання трудового виховання підрастаючого покоління. Останнім часом престиж професії нафтовиків занепадає.

Тепер комітети комсомолу активно вийшли за залучення молоді до нафтової промисловості.

Наприкінці промови відзначив, що питання ефективного використання трудових ресурсів на селі комсомольці розв'язують ще не досить енергійно.

Ми почали засвоювати уроки правди, які дає нам сьогодні ленінська партія, сказала студентка Воронезького політехнічного інституту М. Пастухова. Треба змінити світ комсомолу. Перед студентською молоддю стоять завдання: підвищення активності рядових членів ВЛКСМ, бойовості комсомольських організацій. Промовець закликає підвищити вимогливість у вусах, видавати дияломі тільки тим, хто справді відповідає високоролі як організатора доб-

[Закінчення на 6-й стор.].

З ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПЕРЕД ПАРТІЄЮ, КРАЇНОЮ

[Закінчення]

Поч. на 3-й стор.]

Перший секретар Челябинського обкому ВЛКСМ І. Горохов висловив принципову незгоду з тими делегатами, які у своїх виступах всю вину за загальні промахи і помилки комсомолу цілком поклали на апарат ЦК ВЛКСМ. Насамперед, підкреслив він, ми повинні суворіше питати з самих себе.

Значну частину свого виступу промовець присвятив питанням конкретизації комсомольської роботи.

Комсомол армії і флоту живе ділами і планами всієї нашої країни. Про виховний внесок армійського комсомолу доповів з'їздові помічник начальника Головного політичного управління Радянської Армії і Військово-Морського Флоту по комсомольській роботі І. Єфімов.

Перші настанови на військову службу молоді людини дістає задовго до призову. Але багато призовників підготовлені до служби в армії погано, заявили промовець.

На проблемі, яка хвилює комсомол республіки, — вихованні в кожній молодій людині якостей патріотизму, інтернаціоналізму — спинився перший секретар Чечено-Інгуського обкому ВЛКСМ Л. Касаєв. Промовець відзначив, що форми і методи патріотичного й атеїстичного виховання в багатьох випадках не спрацьовують. Становище ускладнюється тим, що релігійно-ісламські авторитети намагаються релігійні догми видати за прояв національної самобутності народу.

Голова Бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник» ЦК ВЛКСМ А. Хохлов розповів про вплив молодіжного туризму на багато сторін життя і діяльності молодих людей.

По суті, в системі комсомолу склалася ціла молодіжна галузь із своїми формами і методами роботи, із своїм багатотисячним колективом. Однак певнозначений юридичний статус «Супутника», відсутність рівноправних договорних відносин з міністерствами і відомствами не дозволяють бачити перспектив, не дають можливості стабільно вести поточну роботу. Тільки в тісній єдності всіх форм і дій комсомольських організацій, тільки в координаті з громадськими організаціями, на думку промовця, можна виправити існуюче становище.

Підвищенню ролі молодих спеціалістів на виробництві, престижності інженерної праці присвятив свій виступ інженер Івановського верстатобудівного виробничого об'єднання імені 50-річчя СРСР А. Масловський.

Делегат розповів, як стоїть справа з цією проблемою в Івановському верстатобудівному об'єднанні. Адміністрація підприємства виробила ставку на молоді, яка втілює в життя знаменитий івановський метод створення верстатів. Суть його в тому, що від кульмана конструктора до заводського конвеєра шлях верстата скорочено в кілька разів. Довір'я молодим

стало виробничою необхідністю при розв'язанні найскладніших завдань технічної політики. І молоді це довіря виправдовує.

Голова ЦК ДТСААФ СРСР, адмірал флоту, Герой Радянського Союзу Г. М. Єгоров нагадав, що складна військово-політична обстановка у світі вимагає від радянських людей постійно підтримувати на належному рівні боєздатність нашої армії.

Однак у ряді місць військово-патріотична робота проводиться не досить системно й наполегливо. В результаті серед частини молодих людей — майбутніх призовників — спостерігаються прояви пацифізму, політична наївність, відсутність пильності. Голова ЦК ДТСААФ СРСР запропонував передбачити в Статуті ВЛКСМ статтю, спрямовану на активізацію військово-патріотичної роботи серед молоді. Він висловив упевненість, що рішення комсомольського форуму забезпечать безумовне виконання завдань, поставлених XXVII з'їздом КПРС по підвищенню економічної та оборонної могутності нашої держави.

Минули ті часи, коли, виступаючи з високими трибуни, ми починали з похвал на адресу керівника, потім рапортували про досягнуте. Усе це трішки розводило критикою, замішували гарячим записанням, які часто забувалися після оплесків. Так почав виступ перший секретар ЦК ЛКСМ Грузії Д. Маргвелідзе. Він присвятив його болючим проблемам перебудови в комсомолі.

Щоб не опинитися у хвості подій, соціальних рухів у молодіжному середовищі, сказав промовець, треба навчитися прогнозувати, глибоко знати їх. А для цього треба бути в гущі життя. Сьогодні комсомольські організації республіки прагнуть налагодити конкретну, дійову роботу з усією молоддю, а не тільки з тими, з ким легше, зручніше.

Аналізуючи шляхи і методи вдосконалення стилю роботи комітетів комсомолу в процесі перебудови, перший секретар ЦК ВЛКСМ Литви А. Мацайтис особливу увагу приділяв атмосфері, в якій працюють первинні організації. Це, сказав він, повинна бути атмосфера довіри і водночас суворої відповідальності.

Однак далеко не в усіх сферах тенденції перебудови легко пробивають дорогу. Перестраховка, байдужість, бюрократизм заважають зробити роботу комсомольських комітетів більш ефективною. Відносини комсомолу з багатьма відомствами залишаються складними, сказав промовець.

З історії радянської літератури ми знаємо, що колись існували комсомольські письменники, вони користувалися популярністю серед молоді, відзначив секретар правління Спілки письменників РРФСР Ю. Поляков. Тепер таких письменників, на жаль, немає.

Спинившись на проблемах виховання літературної зміни, промовець під-

креслив, зокрема, що гласність, яка розгорнулася сьогодні, дана не для того, щоб з'ясувати, у кого голос гучніший, а щоб зрозуміти, у кого думки глибші.

Війни — інтернаціоналісти, які служили в Афганістані, завжди будуть у перших рядах перебудови, закликав делегата з'їзду гірник очисного вибою шахти імені Ленінського комсомолу України міста Павлограда Дніпропетровської області А. Казakov. На високій громадянській ноті прозвучала у виступі думка про увічнення пам'яті воїнів-інтернаціоналістів.

Зон поза критикою бути не повинно, це всім ясно, відзначив перший секретар ЦК ЛКСМ Туркменістану У. Гундогдип. Але хочеться сказати про зони суцільної критики. Варто в таку зону потрапити, вибратися вже неможливо. Давно змінилися і підходи до тієї чи іншої проблеми, і кадри вже не ті, та ні — рука відповідального працівника ЦК ВЛКСМ автоматично вписує в обвинувальний документ територію з «чорного списку».

Відчуваємо це на собі. У постановках та інших документах ЦК ВЛКСМ Туркменістану — об'єкт всіх критичних зауважень, які часом застаріли, а значить, і неконструктивні.

Ось уже 14 років я живу своїм дитинством, сказав старший піонервожатий Владивостоцької середньої школи № 75 А. Олейников. Але досі точно і чітко не визначений Статут піонерських вожатих, яких чомусь усе ще вважають такими собі кандидатами в учителі.

Власною практикою делегат з'їзду підтвердив, як багато можливостей для творчості й пошуку в роботі піонервожатого.

Від нашого з'їзду молоді країни чекає справді революційних рішень, сказав перший секретар Краснодарського крайком ВЛКСМ К. Зазірний. Треба боротися, битися за виконання його рішень, бути відданими ідеалам оновлення. Це й стане нашою молодіжною позицією.

Потім промовець висловив ряд пропозицій, покликаних докорінно змінити підхід до роботи з комсомольсько-молодіжними колективами.

Привіт делегатам з'їзду від імені радянських комсомолів передав лютчик-космонавт СРСР двічі Герой Радянського Союзу В. Соловйов.

Перший секретар ЦК ЛКСМ Киргизії Т. Табидієв підкреслив, що сьогодні перебудову в комсомолі якнайсерйозніше гальмує канізація відомих усім форм комсомольської роботи. Правда, вже зроблено перші кроки до того, щоб комітети комсомолу діяли не впереч інтересам і запитам молоді, а виходячи з них, спрямовували зусилля молодих на розв'язання нагальних проблем. Найважливіші питання, що зачіпають інтереси всього комсомолу, необхідні, сказав він, виносити на широке обговорення до затвердження їх у ЦК

ВЛКСМ.

В умовах перебудови особливо важливим є безрежисне ставлення до славних традицій, по-справжньому передового досвіду, яких чимало в арсеналі комсомолу, сказав перший секретар Новосибірського обкому ВЛКСМ В. Большаков.

Промовець висловив думку про те, що тепер слід сконцентрувати сили на пошуку таких форм комсомольської роботи, які зробили б комсомол більш притягальним для молоді.

У КМО СРСР, сказав голова Комітету молодіжних організацій СРСР С. Челноков, тепер тільки на рівні міжнародних, регіональних і національних організацій налічується більше тисячі постійних партнерів.

Однак сьогодні, як ніколи, доводиться долати бар'єри недовіри, завали з брехні й домислів. Нові умови примушують шукати і нові форми роботи, адресуючись до тих наших ровесників із Заходу, які все ще сумніваються, що Радянський Союз не хоче війни.

Про честь і відповідальність спортсмена-комсомольця, який представляє молоді країни Рад на стадіонах планети, говорив на з'їзді ВЛКСМ чемпіон світу з гімнастики, заслужений майстер спорту, комсорг збірної СРСР Ю. Корольов.

Ми ніколи не зможемо вирвати коріння формалізму, якщо продовжуватимемо кивати одне на одного, чекати готових рецептів перебудови, заявила перший секретар Ростовського обкому ВЛКСМ В. Петренко. Кожен повинен запитати себе: «А що зробив я для оновлення життя?».

Робота нашого з'їзду нагадує найпотужніший зв'язаний нашим підприємством генераторів, сказав В. Смирнов, секретар комітету комсомолу Ленінградського виробничого електромашинобудівного об'єднання «Електросила». З'їзд дає енергію всім комсомольцям, кожній молодій душі.

Сьогодні, відзначив делегат, більшості ясно, що закон про молоді необхідний. Тільки в цьому разі комсомол зможе розв'язувати питання, а не просто їх ставити. Зможе брати відповідальність на себе, відстоювати права молоді.

Час дати право кожній школі самій вирішувати, які органи учнівського самоврядування їй необхідні й корисні для справи. Так вважає лєн'ятикласник середньої школи № 90 міста Волгограда, секретар комсомольської організації Н. Гринькова.

Серед багатьох питань, які хвилюють 25-тисячний загін комсомолу МДУ, — статус студентських будівельних загонів. Цій проблемі приділив увагу секретар комітету комсомолу Московського державного університету М. Сотников.

Участі молодих педагогів у реалізації шкільної роботи присвятив свій виступ організатор позакласної і позашкільної виховної роботи Кам'янопотоцької середньої школи Поліменського району Пол-

тавської області С. Кузнецов.

Як одну з найслабших ланок у школі делегат назвав трудове навчання учнів. Треба сміливіше впроваджувати бригадний підхід у практику роботи учнівських виробничих колективів, створювати справжні шкільні виробництва.

Виступ Героя Радянського Союзу І. Чмурова багаторазів переривався гарячими оплесками. Вчорашній воїн-інтернаціоналіст, курент Рязанського вищого повітряно-десантного командного училища імені Ленінського комсомолу говорив про найвищі моральні якості, виховані всім нашим ладом, народженням Жовтнем, до 70-річчя якого йде країна. Вони, ці якості, в усій повноті особливо зримо проявлялись у тих, хто служив в Афганістані, допомагаючи братньому народові захищати завоювання своєї революції.

Сьогодні часом можна почути: тепер, мовляв, молоді не та. Ні, не погодився воїн, сьогоднішні юнаки не гірші від тих, на прикладі життя яких вони вчилися і виховувались, готували себе до служби в армії. В Афганістані радянські хлопці з ризиком для життя показували зразки мужності, гідні подвигу Павла Корчагіна, Олександра Матросова, Зоя Космодем'янської.

Делегати з'їзду, Ленінський комсомол вітали секретар молодіжної секції Африканського національного конгресу Південної Африки Раджіндаль Млонго, генеральний секретар Єдиної демократичної організації молоді Кіпру Дімітріс Хрістоф'яс, голова Соціалістичної німецької робітничої молоді (ФРН) Біргіт Радов, перший секретар ЦК Спілки народно-революційної молоді Камбоджі Сам Сундиан, перший секретар ЦК Німецької соціалістичної спілки фатхавської молоді Салех Шаф' Хусейн, перший секретар ЦК Спілки комуністичної молоді Уругваю Леон Лев, генеральний секретар Всесхідньої федерації молоді Доїрісамі Раджа, генеральний секретар Літи демократичної молоді Японії Кадазо Вада, національний голова Комуністичної спілки молоді США Джон Бектел, генеральний секретар Центральної ради Комуністичної молоді Греції Георгіос Гьяпас.

З 95 чоловік, які записались у дебати, на з'їзді виступили 58. Дебати припиняються.

Із заключним словом виступив В. І. МIRONOV. Ми завершили оновлення звітих доповідей. Що хотілося б у цьому зв'язку сказати? Думаю, ви погодитесь, і про це багато хто говорив на з'їзді: давно вже в комсомолі не було такої відвертості і самокритичної розмови про наші проблеми, сказав він. Давно ми з такою зацікавленістю не обговорювали завдань нашої Спілки. Обговорення звітих доповідей показало головне, поклало цілковиту єдність усієї радянської молоді, комсомольців в підтримці

новаторського, революційного курсу партії на прискорення економічного розвитку країни, на перебудову.

У ході дискусії, що розгорнулася на засіданнях з'їзду, у дискусійних центрах, відзначив промовець, було порушено ключові проблеми формування марксистсько-ленінського світогляду, інтелектуального потенціалу молоді, місця комсомолу в далішій демократизації радянського суспільства.

Виступ на з'їзді Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова, звернення до делегатів, до всієї молоді глибоко схвилював кожного з нас. Він вимагає дуже серйозного, дуже глибокого осмислення.

Головний наш ворог сьогодні — розходження між словом і ділом. Перемогти його в собі — завдання кожного з нас. Країна чекає від нас конкретних і рішучих дій. Партія, сказав промовець, сподівається, що комсомол буде поруч з нею, в авангарді перебудови. І цю надію ми повинні виправдати.

З'їзд одностайно схвалив роботу Центрального Комітету ВЛКСМ, практичну діяльність по мобілізації комсомольців і молоді на здійснення висунутих квітневим (1985 р.) Пленумом ЦК КПРС XXVII з'їздом партії завдань соціально-економічного розвитку, перебудови всіх сторін життя країни.

Прийнято резолюцію з'їзду на звітну доповідь ЦК ВЛКСМ. З'їзд комсомолу, говориться в ній, схвалив і повністю підтримує стратегічний курс Комуністичної партії, діяльність Центрального Комітету КПРС і висловлює готовність Ленінського комсомолу бути в перших рядах перебудови, всенародної боротьби за прискорення соціально-економічного прогресу, зміцнення загального миру і безпеки.

Разом з тим з'їзд відзначив, що зміни, які відбуваються в комсомолі, ще не відповідають сучасним вимогам.

XX з'їзд ВЛКСМ заповнив Центральный Комітет, що Ленінський комсомол, керуючись рішеннями XXVII з'їзду партії, віддасть молоді енергію, завзята з знання великим ідеям комуністичного творення, справі Леніна, справі Жовтня.

З'їзд затвердив текст Статуту Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді з внесеннями в нього змін.

Затверджено звіт Центральної ревізійної комісії ВЛКСМ. Прийнято постанову «Про положення про Центральному ревізійну комісію ВЛКСМ». Затверджено положення про Центральному ревізійну комісію ВЛКСМ.

На вечірньому закритому засіданні відбулись вибори керівних органів Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді — Центрального Комітету і Центральної ревізійної комісії.

18 квітня з'їзд ВЛКСМ продовжує роботу. (ТАРС).

А Н О Н С

20 квітня о 19 годині 35 хв. в ефір вийде спільна передача телепреслуги «Зворотний зв'язок» і молодіжної програми «Екран молодих»: «МЖК у Кіровограді — можливості і проблеми».

Якщо вас цікавить ця тема, спробуйте відповісти на запитання, які пропонують члени оргкомітету Кіровоградського МЖК:

1. Чи знаєте ви, що таке МЖК?

2. Хотіли б ви взяти участь в будівництві МЖК, в якій ролі?

3. Чи вважаєте ви, що МЖК буде сприяти вирішенню житлової проблеми в Кіровограді?

4. Що б ви хотіли почути про МЖК в наступній телепередачі?

Оргкомітет Кіровоградського МЖК чекає ваших відповідей, пропозицій на адресу: КІРОВОГРАД, вул. АКАДЕМІКА ІОРОЛЬОВА, 21. Під час телепередачі ви матимете можливість зв'язатися з учасниками по телефонах: 4-34-21 і 2-43-18.

ДИКТАНТ З КОМП'ЮТЕРОМ

«Це ми проходили» — впевнено сказала першокласниця. Вклали потрібну дискетку з спеціально розробленою програмою, вона натиснула на кнопку.

«Катя Демченко» — з'явився з правого боку екрана. Дівчинка, повторюючи за комп'ютером, надрукува-

ла своє ім'я і прізвище ліворуч. «Правильно, Катю», — похвалила її машина.

Такі диктанти, що допомагають першокласникам краще і швидше оволодіти азбукою, вже стали звичними в Київській середній школі № 132. Вперше ше-

фи — співробітники інституту кібернетики імені В. М. Глушкова АН УРСР приїшли сюди, коли Катя та її однокласники ще тільки народилися. Інженери стали проводити в дев'ятих і десятих класах уроки профорієнтації, на яких знайомили учнів з основами електроніки і програмування, (РАТАУ).

РВУЧКО ВПЕРЕД

«Молодий комунар» писав уже про успіхи молодих науковців з проектно-конструкторського інституту по ґрунтообробних та посівних машинах, який входить до складу ВО по сільсько-«Червона зірка». Сьогодні, в переддень їхнього професійного свята, друкуємо розповідь нашого громадського кореспондента про справи молодих учених.

Прогрес у сільськогосподарському виробництві, його стабільне прискорення тісно пов'язані із динамікою вдосконалення посівної техніки. У цьому напрямку наш інститут розробляє комплексну програму підвищення технічного рівня посівної техніки («Посів-80», схваленої і затвердженої Міністерством тракторного і сільськогосподарського машинобудування СРСР («МОЛОДИЙ КОМУНАР» ПИСАВ ПРО ЦЕ В МИНУЛОМУ РОЦІ). Завдання, що стоять перед авторами проекту, немалими: вирішити без серйозних наукових досліджень. Це по силах не одному інституту — нам допомагають різні науково-дослідні, дослідно-конструкторські організації і вузи, які одночасно і виконують роботу.

В інституті молодь добре помітна і в цій програмі, щоб підвищити її творчу активність, відновити єдність, секретар комітету комсомолу об'єднання і голова ради молодих спеціалістів підприємства в членами науково-технічної ради з вирішальним цільовим голосом.

Разом із діючою системою курсів підвищення кваліфікації ось уже кілька років плідно працюють на громадських засадах школи винахідницької творчості і молодого рационалізатора. Одному із колишніх слухачів такої школи комсомольцю Олександр Диничу минулого року Кіровоградська обласна рада ВТБР присвоїла почесне звання «Кращий молодий рационалізатор області», а колишній слухач школи винахідницької творчості комсомолец Віктор Храмов має вже 5 авторських свідоцтв на винаходи і ще два позитивних рішення про видачу таких свідоцтв.

Комітети спільнани і молодий спеціаліст працює за особистими творчими планами і бере участь у соціалізації на їхній основі, підсумки якого підводяться щороку. За 1986 рік звання «Кращий конструктор» було присвоєно молодому комуністу Віктору Жуку, а звання «Кращий молодий спеціаліст» комсомольці Галині Рои. Вони брали участь у створенні принципово нової широкозахватної зерноуборочної сівалки СЗП-12 з централізованим дозуванням і пневматичним транспортуванням посівного матеріалу у сошини. Минулого року за результатами державних випробувань у різних ґрунто-кліматичних умовах країни вона дістала путівку в життя і вже в цій п'ятирічці буде випускатися серійно. Слід додати, що ця сівалка удвічі збільшує продуктивність праці, на 74 проценти знижує трудозатрати, на 17,5 проценти —

питому матеріаломісткість, а також підвищує якість висіву. Крім того, вона зручна для безпечного транспортування дорогами загального призначення.

А у створення широкозахватної 16-метрової зерноуборочної безлапкової сівалки СЗП-16 внесли помітний вклад такі комсомольці як Валентина Момутенко і Вікторія Урнова. Застосування прицепу змінного орієнтування дозволяє одному трактористу всього за 8—10 хвилин перевести сівалку (в агрегаті з трактором) із транспортного в робоче положення і навпаки. Цього свідомо завітаний день можна засіяти більше ста гектарів.

На створенні овочевих сівалок точного висіву плідно працюють такі молоді спеціалісти як В. Арамов, В. Забенко, О. Тершинов, Н. Кузьмичева, Н. Ємельянова. Наше виробництво об'єднання вже з минулого року серійно випускає сівалку з їх активною участю першу вичислену овочеву сівалку точного висіву СЗП-О. А Сергій дідюбак активно включився у творчу діяльність по створенню кукурудзяних сівалок нових поколінь, додавши свої розробки по сівальній техніці інституту з участю молоді під керівництвом інженера ветерана виконуються на рівні винаходів.

Помітний внесок молоді і у створення електронних систем контролю за технологічним процесом і рівнем посівного матеріалу в бункерах, що дозволяє не залучати сівальника особливо для роботи за несприятливих умов. Так створено і нова поповнення бурякових сівалок точного висіву, сестричкова широкозахватна сівалка СЗП-24, нові комбіновані агрегати, які суміщають дозівні обробку із самим висівом.

Кандидатські дисертації успішно захистили молоді інженери Г. Портнов і Г. Штильфус. Геніаді трудяться у дослідницькому відділі посівних систем, а Григорій — спільно з молодим конструктором Д. Улановським над оптимізацією конструкції механізму навісних сошин, постановкою завдань для системи автоматизованого проектування. Сьогодні Григорій Штильфус — автор кількох винаходів. Серйозно захоплюється винахідницькою діяльністю, молоді учени після успішного закінчення аспірантури нині зазначає без відливу від виробництва московський Центральний інститут патентознавства.

М. НОЖНОВ,

інженер, заступник завідувачого відділом патентно-ліцензійної, винахідницької і рационалізаторської роботи Кіровоградського проектно-конструкторського інституту по ґрунтообробних і посівних машинах ВО «Червона зірка».

— Навіщо вам візантійська царівна? — здивувався Нінель Михайлівна.

Я пояснила. Царівна Візантії мені справді не потрібна. Згадала я про неї лише для того, щоб засвідчити свій інтерес до справи, якою займається археолог Н. М. Бокій. Але тема її дисертації — «Скіфи». Скіфами займалася, працюючи у місцевому краєзнавчому музеї, займається й тепер, викладаючи історію у педагогічному інституті імені О. С. Пушкіна.

Меч воїна,

— Нінель Михайлівна, а не заважає одне одному? Тобто викладацька робота і археологія!

— Чому вони повинні заважати? Археологія — досить значна частина історії. Сьогодні Стародавній Схід, яким я занята як викладач, відомий нам тільки завдяки археології. Ні, робота викладача не заважає, для мене вона більш корисна, ніж праця у музеї.

— Розкажіть, будь ласка, детальніше про вашу пошукову роботу.

Скіфи... Європа нас взагалі довгий час називала скіфами, але ж наші предки — слов'яни.

— Існували скіфи-іранці, які вели кочовий спосіб життя, і скіфи-орачі. Останні нічого спільного з іранцями не мали. Вони й були предками слов'ян. На території нашої області чимало «слідів» наших предків. До речі, вперше копати тут почав генерал-губернатор Мельгунов. Він у 1763 році розкопав перший курган, який згодом назвали Мельгуновським. Це єдиний царський курган на території Єлисаветградщини. Деякі речі з цього кургану знаходяться в Ермітажі. Зокрема меч у золотій оправі. Мідні стріли знайшов у скіф-

ських курганах офіцер-поручик Адабаш на початку XIX століття. Та найцікавіші розкопки належать В. М. Ястребову, засновнику нашого музею, який зібрав велику колекцію, що й стала основою музею. Ви можете бачити біля музею каміні, які зібрав велику колекцію, що й стала основою музею. Ви можете бачити біля музею каміні, які зібрав велику колекцію, що й стала основою музею.

Перші мої розкопки були на території Новомиргородського району. Тут з допомогою місцевого лісника А. А. Тамка розкопано скіфський курган. Найцікавіша знахідка — великі мідні бляхи з зображенням птахів і тварин. У століття до нашої ери. У 1974 році вела розкопки у районі Світ-

у молоді потяг до археології зникає. Через мої руки пройшли сотні студентів, та лише двоє з них, можливо, стануть археологами. Втім, що говорити про інших. Мої діти змалечку зі мною по експедиціях, їли і спали біля скіфських могил, але інтересу до археології ні син, ні дочка не виявляють. Ну добре — археологія тяжка фізична праця, не кожен витримає. Іа прояви ж цікавість, здивується, адже ця чаша, наприклад, тисячоліття. З неї Ясон пив ще до того, як у Колхиді за золотим руном відправився.

— Цікаво, а хто перший почав вести розкопки?

— Хто перший, з левністю сказати не можна. Відомо, що за часів царя Набоніда з Вавилону почали розкопувати древні міста. Та й то тому, що у

прикраси

Візантійської царівни

ловодська. Сюди ж у 1979 році привезла студентів у першу археологічну експедицію. Розкопали ми 4 могили. У наступному році приїхали знову. Було розкопано вже 20 могил. Іздали сюди до останнього часу. І всього розкопали 142 могили. Скіфський могильник. Поки що єдиний на території області. Знаходимо зброю, посуд, між іншим, грецький, що свідчить про торгівлю з скіфами з греками, прикраси, які, можливо, й не снілися вашій візантійській царівні.

— Нінель Михайлівна, чи не хочете ви сказати, що культура скіфів була вищою від культури Візантії?

— Не треба обмежуватися скіфами і Візантією. Археологія — широке поле діяльності для тих, хто рветься не тільки у глибину Всесвіту, а й у глибину століть. Не знати історії — це значить не поважати себе. На жаль,

вавілонян існувала писемність.

— Схоже на казку: скіфи, сармати... Тепер ось ще угорці. Відомо, що у вас останню знахідку...

— У 1985 році у районі села Суботці проклали траншею водоводу «Дніпро — Кіровоград». Зачепили курган. Було встановлено, що з прелезною пишністю захоронено тут угорського воїна, а недалеко могила дитини. Думаю, це ще не кінець. Цікаво, що практично на всьому правому березі Дніпра поховані угорці не знайдено.

— Отже, це ваше відкриття! Нінель Михайлівна, а яке почуття виникає, коли приходять такі моменти?

— Радість, звичайно. Науковий інтерес. Гордість від думки, що все-таки не боги обляють наші археологічні горшки.

Розмову вела

В. ЛЕВОЧКО.

м. Кіровоград.

31 СІЧНЯ нинішнього року «Молодий комунар» в огляді листів «Характеристики дала редакція» знову згадав Василя Андрійовича Шевелєва, який загинув у травні 1943 року.

А за рік до цього газета опублікувала мою публікацію «Хто знає В. А. Шевелєва?», яка й стала початком пошуку. Тоді я писав, що В. А. Шевелєв, 1913 року народження, є уроджен-

цем, і місто Кірово стало (менуватися Кіровоградом). А до цього Кіровський район належав до Одеської області. Факт неперечний. У публікації від 20 грудня 1985 року відзначалося, що 7 травня 1986 року має відбутися поховання останків екіпажу літака Б-25, який притерпів катастрофу рівно сорок три роки тому. Літак цей упав у річку Лену. 19 серпня 1985 року у дванадцяти кіломет-

рікуму), з Одеси піхто не обзивався...

Кіровоградська газета «Червоний трикутник» у тематичній сторінці «Ріднокрай» надрукувала мою лист. Нарешті — удача! Відповіли мені дві дочки Галині Андріївни — Євгенія Горичева та Раїса Щур. Вони підтвердили, що їхня мати, а також її брати народилися в селі Калинівці, що поруч з Кіровоградом. Все підтвердилося!

ГЕРОЇ НАШИХ ІМЕНА

ПОШУК ЗАКІНЧЕНО

цем селища Калинівки Кіровоградської області (а на Кіровоградщині сіл з такою назвою кілька). Нині можна з впевненістю сказати, що Шевелєв народився в селищі Калинівці Кіровоградського району. І ось чому.

Зовсім нещодавно я отримав цікаві документи. В архівних довідках Міністерства Цивільної авіації СРСР Центрального архіву Міністерства Оборони Радянського Союзу йшлося про те, що Шевелєв Василь Андрійович народився 80 липня 1913 року в с. Калинівці Кіровського району Одеської області. Росіянин, член ВЛКСМ з 1932 року, комсомольський квиток № 6291357. У своїй автобіографії наш земляк писав: маю двох братів і сестру — Ганну Андріївну, Трохима Андрійовича, Дмитра Андрійовича.

Дійсно, Калинівка — село в Кіровоградському районі. Це так, бо лише у січні 1939 року було створено Кіровоградську об-

ласть, і місто Кірово стало (менуватися Кіровоградом). А до цього Кіровський район належав до Одеської області. Факт неперечний. У публікації від 20 грудня 1985 року відзначалося, що 7 травня 1986 року має відбутися поховання останків екіпажу літака Б-25, який притерпів катастрофу рівно сорок три роки тому. Літак цей упав у річку Лену. 19 серпня 1985 року у дванадцяти кіломет-

рах на північний захід від міста Якутська було виявлено залишки цього літака з бортовим номером 232519. До складу екіпажу входило шість чоловік, в числі яких і наш земляк штурман капітан Василь Андрійович Шевелєв.

— 7 травня 1986 року, — пише в своєму листі син капітана Шевелєва — художник з Благовещенська Едуард Васильович, — в Якутську відбулося поховання останків членів екіпажу. Ми їздили всією родиною, були на місці катастрофи. Зібрався рідні всіх загиблих авіаторів — з Ленінграда, Казані, Мінська... З рідних батька я там не зустрів нікого, а дуже б хотілося...

Пошук тривав. У своїй автобіографії В. А. Шевелєв писав, що один з братів мешкав в Одесі, інший — у Феодосії, а сестра — в Кривому Розі. Була публікація в газеті «Кримський комсомолец» (чи пам'ятає хтось Дмитро Шевелєв — колишнього унія Феодосійського торговельного теле-

Е. А. Горичева лише: «Під час окупації наша сім'я мешкала в селі Інгуло-Кам'янці, а сама я народилася в селі Ново-Петрівка Устимівського району. Я в сім'ї найстарша. Останнього листа від брата мати отримала перед самою війною. Лише тепер дізналися про його долю...».

В один день написав листи усім Шевелєвим — хай зустрінуться! Першу відповідь одержав від Андрія Шевелєва, внука загиблого капітана. Андрій нині студент факультету журналістики Свердловського університету.

— Збираю про діда усі подробиці. Буду писати, адже найхвилюючіше рядки завжди про війну, про її героїв. А саме таким і був мій дідусь Василь Андрійович...

І така історія одного з численних пошуків, який успішно закінчився. Однак скільки ще попереду!

О. РЯБОШАПКА,

краєзнавець.

м. Знаменка.

НА ПРИЗ ІМЕНІ ГЕРОЇВ

«Я присягаю сумлінно та бездоганно виконувати усі покладені на мене обов'язки, виконувати статутні та наказні, не шкодувати власних сил і самого життя при охороні радянського громадянського та державно-

внутрішніх справ надходять заяви, суть яких розуміється в словах: «Прошу направити мене для виконання відповідального завдання». Багато заяв і від тих, хто повернувся з району аварії.

Обласний комітет ЛКСМУ, політичний відділ УВС підтримали ініціативу комсомольців-пожежників. Головними завданнями загону є: підвищення боєздатності та авторитету комсомольських груп, посилення їхньої ролі і відповідальності у вирішенні оперативних-службових завдань, зміцнення дисципліни і соціалістичної законності, приведення в дію усіх можливостей та резервів для досягнення відмінних результатів, вдосконалення стилю, форм і засобів виконаної роботи.

Кращих результатів у соціалістичному змаганні досягли комсомольсько-молодіжні колективи першого караулу спеціалізованої пожежної частини № 1 (СВПЧ-1) міста Кіровограда, другого караулу СВПЧ-5 та першого караулу ПВПЧ-6 міста Александрії.

І ось нещодавно в урочистій обстановці секретар обкому комсомолу О. Котля вручив комсомолу комсомольсько-молодіжної колективу першого караулу СВПЧ-1 С. Харченку призначення Герої Радянського Союзу В. Кібенка та В. Правника.

В. БОЛГАРИН.

На знімку: приз імені Героїв Радянського Союзу В. Кібенка та В. Правника в руках комсомольця пожежників першого караулу СВПЧ-1 С. ХАРЧЕНКА.

го ладу, соціалістичної власності, особистості та прав громадян, соціалістичного правопорядку...».

В цих словах. Присяги рядового та керівного складу органів внутрішніх справ міститься розуміння простого, але високого слова — Обов'язок.

Численні співробітники органів та підрозділів внутрішніх справ області з честю виконали свій службовий та громадянський обов'язок на Чорнобильській АЕС. І нині до управління

Ці приклади говорять про те, що співробітники управління прагнуть сумлінно служити Вітчизні, радянському народу.

Комсомольці пожежної частини по охороні Ленінського району міста Кіровограда виступили з ініціативою розгорнути соціалістичне змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів на честь імені Героїв Радянського Союзу Віктора Кібенка та Володимира Правника, які загинули при виконанні

* Судожний Кур'єр *

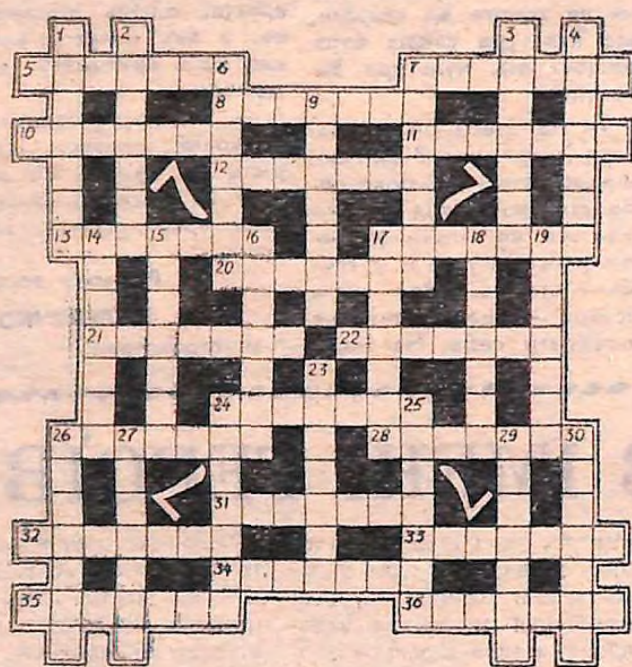
КАНІКУЛИ МАТРОСКИНА

«Клуб веселих і винахідливих» не так давно відродився із забуття завдяки телебаченню. Гумор, азарт змагання, гостросюжетний розвиток подій, нагода продемонструвати ерудицію і швидку реакцію дають можливість цьому виду дозвілля бути одним із найпопулярніших у молоді. Цікаві конкурси змагання дотепні і винахідливі з Кіровоградського вищого льотного училища цивільної авіації показали і в себе «вдома» — на сцені БК авіаторів (під час одного з турнірів перед глядачами несподівано з'явився відомий комік Борис Владимиров); та і в фінальній зустрічі з командою Інституту сільгоспмашинобудування (перемогли авіатори).

У конкурсі «Фантазери» учасники на деякий час ставали письменниками і мали написати невеликі оповідання. В змаганнях «Пародії» публіка знавала «Аллу Пугачову», «Михайла Боярського», «Валерія Леонтьєва», що виступали в супроводі «Великого дитячого хору», «ан-

самблю пісні й танцю», «циганського театру», яких зображували учасники. Представникам команд доводилося «згадувати дитинство» — пити молоко через сопу з пляшки, перепоситися в різні епохи і в стилі тих часів складати візнання в коханні, «співати» мовою м'яуни і жестів. Треба було також скласти антирекламу на запропонований суперником промисловий виріб, запропонувати свої версії продовження відомих комедій «Операція Й», «Здрастуйте, я ваша тьотя», «Канікули в Простоквашино». Найбільше розвеселили публіку герої нових «стрічок» дядько Федір, кіт Матроскін та листоноша Печкін, що проводили канікули в КВЛУ цивільної авіації. У перервах змагання бодільники команд показували номери художньої самодіяльності.

Д. ТКАЧЕНКО,
керівник молодіжного клубу «Аеро» Кіровоградського вищого льотного училища цивільної авіації.

КРОСВОРД «СІМ ЛІТЕР»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Легендарний київський няязь. 7. Система безготівкових розрахунків між банками. 8. Мистецтво складання бунетів. 10. Співачка, народна артистка СРСР. 11. Дошка для змішування фарб. 12. Грузинський радянський письменник. 13. Істина, що не потребує доведення. 17. Жанр сатиричної і гумористичної літератури. 20. Фільм О. Довженка. 21. Залізничний піввагон-самосид. 22. Один з організаторів Історичного музею в Москві. 24. Фермер-колоніст часті колонізації Америки. 26. Іспанський мореплавець XVI століття. 28. Швидка, чітка ритмізована пісня для органа. 31. Плоска крива. 32. Головні учасники кориди. 33. Бог смерті у давньогрецькій міфології. 34. Піднесений характер виконання музичного твору. 35. Спортивна споруда. 36. Відзнаки.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Танцювальне з'єднання військових моряків. 2. Безглуздість, нісенітниця. 3. Давньогрецький математик і механік. 4. Роман Ф. Гладкова. 6. Дорогоцінна жіноча принада. 7. Економічна категорія. 9. Порт в Австралії. 14. Одиниця сили світла. 15. Озеро в Новгородській області. 16. Ранній етап давньогрецької культури. 17. Невисока огорожа балкону, моста. 18. Пам'ятник. 19. Автор п'єси «Ходжа Насредін». 23. Льотчик-космонавт СРСР. 24. Англієць з золота монети. 25. Малоформатний мультимедійний апарат. 26. Український дореволюційний літературно-художній альманах. 27. Оповідання С. М. Сергєєва-Ценського. 29. Панувальний матеріал. 30. Справжнє ім'я автора твору.

Склали В. МАНОЙЛЕНКО.

— Що? — здивувалася моя подруга. — Ти пропонуєш мені капелюшок?

— Приємний жіночий капелюшок. Чому б і ні! Навіщо нам, жінкам, нехтувати тим, що може підкреслити приналежність, а не залишитись тільки приналежністю моди.

БУВ БИ КАПЕЛЮХ...

— А як бути з автобусами? Що з цього залишиться — «приємного жіночого капелюшка»?

Я почала було пояснювати, що можна все-таки віднайти і з автобусами. Он в Європі... Хіба там автобуси не ходять? На що подруга резонно зауважила, вона, мовляв, не в Європі, до європейського транспорту їй немає ніякого діла, і їй краще одягнути щось простіше.

Важко сьогодні модниць з передмістя, подумалося мені. Не аженешся не тільки за модою, а й за автобусом, зрозуміло. А мода диктує. Мода красномовно свідчить: повертається капелюшок. Мова йде не про нудні капелюхи-горщики, які сьогодні найбільше популяр-

* Примітка. Шляпа — капелюх (уір.) гра слів. У даному випадку не перекладається.

ні у кіровоградських громадянках і які у значній кількості постачають своїм клієнтам ательє і салони головних уборів.

Я пройшла по кіровоградських магазинах, Капелюхи, які можуть задовольнити наших модниць з передмістя, не так легко придбати, хоч і за-

печняють продавці салону головних уборів, що по вулиці Шевченка, Є. О. Беліченко і Л. Ф. Барінова, що вибір у них надзвичайно широкий. Не знаю, які капелюшки носять самі продавці, та чомусь певна, «горщик». Справа не в кількості капелюхів, що є на прилавку. Справа в самих капелюхах. Як кажуть, діло в шляпі. Ну ко-го з модниць, дівчаток і молодих жінок, можуть задовольнити атомливі, нудні кольори капелюшків, одноманітність форм. Капелюшків, які нічого не скажуть ні про характер їх власниці, ні про смаки. У кіровоградському ательє № 13 пошиті головних уборів мене трохи потішили: «Ми вже піднімали це питання. Набридли «горщики», треба, щоб капелюхи око милували». Важко сказати, чи при-

ЖІНОЧИЙ САЛОН «МОДНИЦІ З ПЕРЕДМІСТЯ»

живеться у нас ідея капелюха — ритми, темпи, автобуси... Хоч, між нами, жінками, краще ходити пішки і носити капелюшок. Ошатний, з квітами, стрічками, саме такий, про який сьогодні нагадують жінкам престижні журнали мод і який у минулі десятиліття жінка виключила зі свого гардеробу як анахронізм. Даремно.

Історія капелюха, як жіночого, так і чоловічого, дуже цікава. Її можна прослідкувати від середньовіччя до наших часів. І якщо капелюх не так відверто підкреслював індивідуальність людини, то її соціальне становище — обов'язково. У деяких народів чоловічий капелюх символізував чоловічу владу над жінкою. Жіночий же капелюшок був і залишається символом жіночності. Емансипованому століттю це було ні до чого. Та коли нарешті наші жінки зрозуміли, що з емансипацією вони дещо переборщили, капелюх повертається. І тепер у наших модниць одна турбота: придбати модного капелюха.

Л. КАРИМОВА.

МОЛОДИЙ ГОСПОДИНІ НА ЗАМІТКУ

Салат з маринованих овочів

Мариновані огірки, цибулю, часник нарізають кубиками, змішують з рідкою цибулею, нарізаною тонкими півкільцями, зеленню петрушки, перцем, сіллю, після чого заправляють олією.

2 маринованих огірки, 3-4 невеличкі мариновані цибулини, 4-5 головок маринованого часнику, 3 свіжі цибулини, 3 сто-

лові ложки олії, сіль, перець за смаком, зелень петрушки.

Паштет із цибулі

Ріпчасту цибулю дрібно ріжуть, додають кислі яблука і сир, натерті на терці з великими отворами і подрібнені варені вкруту яйця. Усе старанно перемішують, заправляють сіллю і сметаною. Паштет кладуть на скибочки хліба, помазані маринованим маслом. По 4 цибулини і яблука, 100 грамів твер-

дого сиру, 2 яйця, 4 столові ложки сметани, сіль на смак.

Салат любительський

Дрібно нарізану зелену цибулю солять, додають тертий сир, заправляють майонезом. Перед подачею на стіл оформляють тертим сиром і вареним круто яйцем, маслом. 200 г зеленої цибулі, 100 г твердого сиру, 1 яйце, пів столової ложки вершкового масла, 2-3 столові ложки майонезу, сіль на смак.

Салат із моркви, горіхів та ізіому

Свіжу обчищену моркву нарізають соломкою, додають промитий ізіом, подрібнені ядра волоських горіхів, цукор і заправляють соком лимона. Прикрашають салат лимоном, ягодами або фруктами.

Окремо подають збиту сметану, 4 невеликі моркви, півсклянки ізіому, півлимона, 1 склянка ядер волоських горіхів, півтори склянки сметани, цукор на смак, ягоди або фрукти для прикраси.

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

Мозаика

Музыка и стихи
В. МАЛЕЖИКА

Я мозаїку сложу
из разбившихся зеркал,
только радость снаряджу
в дальний путь

воспоминанья.
А потом вам расскажу,
что я понял, что узнал,
с кем дружил и с кем
дружу,
как сдержал я обещанья.

ПРИПЕВ

Еще раз
уйти, чтобы вернуться...
Еще раз
закончить, чтоб начать...

Еще раз
пусть двери распахнутся...
Еще раз
понять, простить, принять...
Я мозаїку сложу
из разбившихся сердец.
И теперь я не боюсь
в одиночестве замерзнуть.
Я мозаїку сложу.
Мой успех, как мой венец.
Зритель, с вами я делю
и любовь, и смех, и слезы...

ПРИПЕВ

Я мозаїку сложу
из смешных и грустных
песен.
И сегодня я пою,
чтобы завтра петь нам
вместе.
Ну, а если простужусь —
Это даже интересно —
Зритель, вас я попрошу
их напеть, — мне это лестно.

ПРИПЕВ

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» —
орган Кіровоградського
областного комітету
ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2 54-26; відповідального секретаря — 2 55-65; відділу робітничої молоді та внутрішньогосподарського життя, сільської молоді — 2 53-94; пропаганди, листів і масової роботи — 2 59-82; учнівської молоді, морально-естетичного виховання — 2 55-65; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2 53-22; оголошень — 4 28-96; коректорської — 3 61-83.

Газета виходить в вівторок,
четвер, суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.